

รายงานการวิจัย

เรื่อง

พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร

คณะผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์	วชิรปรีชาพงษ์
อาจารย์ ดร.มนัส	บุญประกอบ
อาจารย์รัตนาพร	สงวนประสาทพร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์ภากรณ์	บุญประเสริฐ

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2550

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยงบประมาณเงินรายได้ของคณะมนุษยศาสตร์
ประจำปีงบประมาณ 2549

บทคัดย่อ

ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์; และคนอื่นๆ. พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร.

กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่าน การสนับสนุนการอ่าน และปัญหาการอ่านของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบตัวแปรตาม เพศของนักเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 590 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน ตามเขตการปกครอง โรงเรียน และห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล

โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และเปรียบเทียบตัวแปรโดยใช้ค่า t -test และ F -test

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา/อาชีวศึกษา
2. นักเรียนส่วนใหญ่อ่านหนังสือสัปดาห์ละ 2 - 3 วัน ใช้เวลาอ่านหนังสือแต่ละครั้งนาน 30 นาที หรือ 15 นาที
3. สิ่งพิมพ์ที่นักเรียนชอบอ่านในระดับมาก ได้แก่ หนังสือเรียน หนังสือความรู้ทั่วไป และหนังสือการ์ตูน โดยอ่านที่บ้านหรือห้องสมุดโรงเรียน
4. ผู้ปกครองให้การสนับสนุนการอ่านระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์ผู้สอนและห้องสมุดโรงเรียนให้การสนับสนุนการอ่านในระดับมาก
5. นักเรียนมีปัญหาการอ่านหนังสือจากตัวนักเรียนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาจากผู้ปกครอง ปัญหาจากอาจารย์ผู้สอน และปัญหาจากบริการของห้องสมุดโรงเรียน นักเรียนมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย
6. เปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านเฉพาะประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน แหล่งที่อ่าน การสนับสนุนการอ่าน และปัญหาการอ่านของนักเรียน จำแนกตามเพศของนักเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
 - 6.1 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงชอบอ่านประเภทสิ่งพิมพ์แตกต่างกัน
 - 6.2 นักเรียนหญิงได้รับการสนับสนุนการอ่านจากผู้ปกครองและอาจารย์ผู้สอนมากกว่านักเรียนชาย
 - 6.3 นักเรียนชายมีปัญหาการอ่านทุกด้านมากกว่านักเรียนหญิง

6.4 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ / ทำงานรัฐวิสาหกิจ และทำงานบริษัทเอกชน จะได้รับการสนับสนุนการอ่านจากผู้ปกครองมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง

6.5 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา / อาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา จะชอบอ่านประเภทสิ่งพิมพ์ และแหล่งที่อ่าน แตกต่างจากนักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับประถมศึกษา

6.6 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีปัญหาการอ่านจากผู้ปกครอง และจากอาจารย์ผู้สอนมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา / อาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา

Reading Behavior of Students in Bangkok Metropolitan

AN ABSTRACT

BY

ASSOC. PROF. TADASAK

WAJIRAPRECHAPONG

DR. MANUT

BOONPRAKOB

MISS RATANAPORN

SAGNANPRASATPORN

ASST. PROF. PIMPAPORN

BOONPRASERT

**Department of Library and Information Science
Srinakharinwirot University.**

2007

Tadasak Wajiraprechapong, et al. (2007). **Reading Behavior of Students in Bangkok Metropolitan**. Bangkok: Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University.

The purposes of this study were two-fold. First, it aimed to investigate reading behavior, reading support, and reading problem of students in Bangkok Metropolitan, and second to compare those of reading according to gender, parent occupation, and parent education. The subjects consisted of 590 Prathom Suksa IV students in school under the jurisdiction of Bangkok Metropolitan Administration, through multiple random sampling (governing region, school and class). Questionnaire was administered and then data were analyzed by SPSS for Windows and presented by t-test and F-test.

The results revealed that:

1. Most of parent occupation was employment and their education included elementary and secondary/vocational.

2. Most students read books 2 – 3 days/week with duration of 30 or 15 minutes.

3. Textbook, general book, and cartoon were mostly used for reading at home or school library.

4. Reading support by parents was at a moderate level whereas that was supported by teachers was at a high level.

5. Reading problem by students themselves was at a moderate level as a whole while that was caused by parents, teachers and school library was at a low level.

6. When compared reading behavior, specially type of reading material, reading source, reading support, and reading problem according to gender, parent occupation and parent education, it was found that;

- 6.1 There was a significant difference among that type of reading material by male and female students.

- 6.2 Female students gained more reading supported by parent and teacher than male students.

- 6.3 Male students gained more reading problem than female students.

- 6.4 Students with parent occupation in government service/state enterprise and private sector gained more reading supported than those in employment.

6.5 Type of reading material and reading source were significantly difference by students with parent education at secondary/vocational and higher education level and those with parent education at elementary level.

6.6 Students with parent education at elementary level gained more reading problem by parents and teachers than those with parent education at secondary/vocational and higher education level.

คำนำ

การวิจัยเรื่องนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องจากได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก
รองศาสตราจารย์เฉลียว พันธุ์สีดา ที่ปรึกษาโครงการ คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 20 ท่าน ที่กรุณาอนุญาต
ให้ใช้นักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณอาจารย์ผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวก ช่วยแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยความกระตือรือร้น และเต็มใจ

ท้ายสุดนี้ขอขอบคุณ ผู้ช่วยวิจัย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน และขอขอบใจนักเรียนทุกคน
ที่ได้สละเวลาให้ความร่วมมืออย่างดีในการตอบแบบสอบถาม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตการวิจัย	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
สมมุติฐานในการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ทักษะการเรียนรู้	6
ความหมายของการอ่าน	7
ความสำคัญของการอ่าน	8
พฤติกรรมการอ่าน	10
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน	11
การสนับสนุนการอ่าน	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
3 วิธีดำเนินการวิจัย	21
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	21
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	21
การเก็บรวบรวมข้อมูล	22
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล	22
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	23
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	16
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	24
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	24
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	42
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	42
	วิธีดำเนินการวิจัย	42
	สรุปผลการวิจัย	43
	อภิปรายผล	46
	ข้อเสนอแนะ	49
	บรรณานุกรม	51
	ภาคผนวก	55

บัญชีตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนจำแนกตามเพศ	25
2	ความถี่ในการอ่านของนักเรียน	26
3	ระยะเวลาที่นักเรียนใช้อ่านแต่ละครั้ง	26
4	ช่วงเวลาที่นักเรียนอ่านในวันที่มาโรงเรียน	27
5	ช่วงเวลาที่นักเรียนอ่านในวันหยุด	27
6	ประเภทสิ่งพิมพ์ที่นักเรียนชอบอ่าน	28
7	แหล่งที่อ่าน	28
8	การสนับสนุนการอ่าน	29
9	ปัญหาการอ่านของนักเรียน	31
10	เปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านเฉพาะประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน แหล่งที่อ่าน การสนับสนุนการอ่าน และปัญหาการอ่านของนักเรียน จำแนกตามเพศ	34
11	เปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านเฉพาะประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน แหล่งที่อ่าน การสนับสนุนการอ่าน และปัญหาการอ่านของนักเรียน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง	35
12	เปรียบเทียบการสนับสนุนการอ่าน และปัญหาการอ่านของนักเรียน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง เปรียบเทียบรายคู่	36
13	เปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านเฉพาะประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน แหล่งที่อ่าน การสนับสนุนการอ่าน และปัญหาการอ่านของนักเรียน จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	37
14	เปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านเฉพาะประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน แหล่งที่อ่าน การสนับสนุนการอ่านของผู้ปกครอง ปัญหาการอ่านจากผู้ปกครอง และจากอาจารย์ผู้สอนของนักเรียน จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เปรียบเทียบรายคู่	39

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆด้าน ทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในแต่ละประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่ไม่มี การเตรียมความพร้อมในการที่เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น การศึกษาและการเรียนรู้ของคน ในประเทศ จึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะต่างๆที่ จะนำไปใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการ แสวงหาความรู้ ช่วยเสริมสร้างสติปัญญา ความเฉลียวฉลาด รู้จักคิดวิเคราะห์ ทำให้ได้รับความรู้ ข้อมูล ข่าวสารทันต่อเหตุการณ์ และก้าวทันโลก ผู้อ่านสามารถนำความรู้เหล่านั้นไปพัฒนาตนเองและสังคม ได้อย่างเหมาะสม

การอ่านเป็นตัวชี้วัดตัวหนึ่ง que แสดงถึงการพัฒนาของประเทศ คนของประเทศที่มีความ เจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และประเทศอื่นๆในยุโรป รวมทั้ง ญี่ปุ่น จะมีการอ่านหนังสือมากกว่าประเทศที่พัฒนาน้อย ปัจจุบันประเทศไทย มีการส่งเสริมให้ ประชาชนรักการอ่าน โดยถือว่าการอ่านเป็นปัจจัยของการพัฒนาศักยภาพของประชาชน และการ พัฒนาคน ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศ

การอ่าน เป็นการเรียนรู้ผ่านตัวอักษร การอ่านหนังสือประเภทสารคดี ย่อมก่อให้เกิดสติปัญญา ขยายความคิด มุมมองที่มีต่อโลกและสังคม ในขณะที่อ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดี จะช่วยให้เกิด ความเพลิดเพลิน กล่อมเกล่าจิตใจให้ประณีตจากการซึมซับความงามของภาษาและการสะท้อนแง่มุม ต่างๆ ของชีวิตผ่านเรื่องราวที่ผู้เขียนแต่งขึ้นโดยมีชีวิตมนุษย์และสังคมเป็นพื้นฐาน การอ่านจึงเป็นการ เรียนรู้ด้วยตนเองที่ช่วยให้ผู้อ่านเกิดการสั่งสมความรู้และประสบการณ์เพิ่มพูนวงศัพท์ และพัฒนา ทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของตนให้ดีขึ้น

คุณค่าของการอ่านย่อมขึ้นอยู่กับพฤติกรรมในการอ่านเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกประเภท หนังสืออย่างเหมาะสมตามความสนใจและความต้องการ การใช้เวลาในการอ่าน ความสามารถในการ อ่าน เช่น อ่านเร็ว อ่านคร่าวๆ ตลอดจนทักษะในการอ่าน เช่น การจับใจความ การอ่านวิเคราะห์ การ อ่านตีความ การอ่านประเมินค่า เป็นต้น ผู้อ่านที่รู้จักใช้ทักษะในการอ่านอย่างเหมาะสมกับสิ่งที่อ่าน ย่อมจะได้รับสารประโยชน์และคุณค่าของหนังสือได้อย่างเต็มที่ โดยที่ทักษะในการอ่านนั้น เป็นเรื่องที่ ต้องอาศัยการเรียนรู้และฝึกฝน ซึ่งไม่ใช่เรื่องยากหากบุคคลผู้นั้นมีความสนใจจริง

พฤติกรรมในการอ่านที่ดีย่อมนำมาซึ่งชีวิตที่มีคุณภาพอันเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นรากฐานของ

การพัฒนาสังคมในทุกๆ ด้าน แต่การอ่านของคนไทยยังอยู่ในระดับน้อย จากผลสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2546 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2548 : ออนไลน์) พบว่าประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำนวน 57.8 ล้านคน เป็นผู้อ่านหนังสือ 35.4 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 61.2 และผู้ไม่อ่านหนังสือ 22.4 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 38.8 และที่น่าเป็นห่วงคือกลุ่มเด็กอายุ 10 – 14 ปี ไม่อ่านหนังสือให้เหตุผลว่า ไม่ชอบอ่านหรือไม่สนใจมากถึงร้อยละ 60.9

เนื่องจากการอ่านมิใช่ทักษะที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อให้สามารถเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ที่มีการบันทึกไว้ด้วยตัวอักษร แรกเริ่มอ่านจึงต้องการแนะนำ สั่งสอน ฝึกปฏิบัติ รวมทั้งการเร่งเร้า หรือส่งเสริมให้เกิดความอยากอ่าน หรือนิสัยรักการอ่านตั้งแต่เยาว์วัย ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียนอายุประมาณ 10 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นช่วงเริ่มต้นของการเรียนรู้ในช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4 – ป. 6) ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ที่เน้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตมากขึ้น การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้ทราบพฤติกรรมกรรมการอ่าน การสนับสนุนการอ่าน และปัญหาการอ่านของนักเรียน ซึ่งผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการกำหนดแนวทางส่งเสริมและพัฒนาการอ่านของนักเรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการสนับสนุนการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาปัญหาในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการอ่าน การสนับสนุนการอ่าน และปัญหาการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปร เพศของนักเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับและหน่วยที่จะนำไปใช้ประโยชน์

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียน บรรณารักษ์ห้องสมุด และครู อาจารย์ หรือผู้สอน เพื่อที่จะนำไปใช้กำหนดแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการอ่านของนักเรียน รวมทั้งการจัดหากิจกรรมต่างๆ เพื่อนำมาส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาการอ่านของนักเรียนให้มีนิสัยรักการอ่านต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ต้องการที่จะศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร คณะผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ดังต่อไปนี้

1. ทักษะการเรียนรู้
2. ความหมายของการอ่าน
3. ความสำคัญของการอ่าน
4. พฤติกรรมการอ่าน
5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน
6. การสนับสนุนการอ่าน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทักษะการเรียนรู้

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งมี 4 ประการ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในเรื่องการฟังนั้นเด็กทุกคนที่เกิดมาเป็นทารกจะได้ฟังคำพูดของแม่ที่พูดให้ฟังตั้งแต่ยังไม่รู้ความ เริ่มตั้งแต่นอนเบเบาะ ครั้นเด็กโตขึ้นและมีพัฒนาการมากขึ้นเป็นลำดับ เมื่อได้ฟังแม่พูดบ่อยๆทุกวันก็คุ้นชินกับเสียงของแม่ และในที่สุดก็รู้ความหมายในสิ่งที่แม่พูด เมื่อเด็กมีอายุมากขึ้นก็เริ่มเลียนเสียงแม่และเมื่อถึงวัยที่พูดได้เด็กก็จะเริ่มพูด การฟัง การพูด จึงเป็นทักษะเบื้องต้นของเด็กทุกคน ต่อมาเมื่ออายุถึงวัยเข้าโรงเรียนเด็กก็จะอ่านหนังสือ เมื่อครูสอนอ่านแล้ว ต่อมาก็จะต้องสอนเขียน ทักษะการอ่านและการเขียนจึงพัฒนาต่อจากพัฒนาการฟัง และการพูด จนครบ 4 ประการ

การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน ได้จัดการเรียนรู้ที่เป็นทักษะทั้ง 4 ดังกล่าวขึ้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นได้กำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็น 8 กลุ่ม การอ่านซึ่งเป็นส่วนของภาษาไทยก็เป็นหนึ่งใน 8 กลุ่มสาระนี้ และมีการกำหนดสาระพร้อมมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย ไว้ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 435 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 600 คน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน เริ่มจากการสุ่มเขตการปกครอง จำนวน 50 เขต โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายมา 20 เขต ในแต่ละเขตสุ่มโรงเรียน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายมาใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างเขตละ 1 โรงเรียน และทำการสุ่มห้องเรียนมาโรงเรียนละ 1 ห้อง จำนวนนักเรียนประมาณห้องละ 30 คน ได้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนรวม 600 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระได้แก่

3.1.1 เพศของนักเรียน จำแนกเป็น

- 1) ชาย
- 2) หญิง

3.1.2 อาชีพของผู้ปกครอง จำแนกเป็น

- 1) รับราชการ / ทำงานรัฐวิสาหกิจ
- 2) ทำงานบริษัทเอกชน
- 3) ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว
- 4) รับจ้าง

3.1.3 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง จำแนกเป็น

- 1) ประถมศึกษา
- 2) มัธยมศึกษา / อาชีวศึกษา
- 3) อุดมศึกษา

3.2 ตัวแปรตามได้แก่

3.2.1 พฤติกรรมการอ่าน

3.2.2 การสนับสนุนการอ่าน

3.2.3 ปัญหาการอ่าน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรมการอ่าน หมายถึงการกระทำหรือการแสดงออกมาเกี่ยวกับการอ่านหนังสือของนักเรียน ได้แก่ ความถี่ในการอ่าน ระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านแต่ละครั้ง ช่วงเวลาที่อ่าน ประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน และแหล่งที่อ่าน

2. การสนับสนุนการอ่าน หมายถึง องค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ที่ส่งผลต่อการอ่านของนักเรียน ได้แก่ ผู้ปกครอง อาจารย์ผู้สอน และห้องสมุดโรงเรียน

3. ปัญหาการอ่าน หมายถึง ข้อขัดข้องหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับการอ่านที่ส่งผลให้เป็นอุปสรรคในการอ่าน ได้แก่ ปัญหาจากตัวนักเรียน ผู้ปกครอง อาจารย์ผู้สอน และบริการของห้องสมุดโรงเรียน

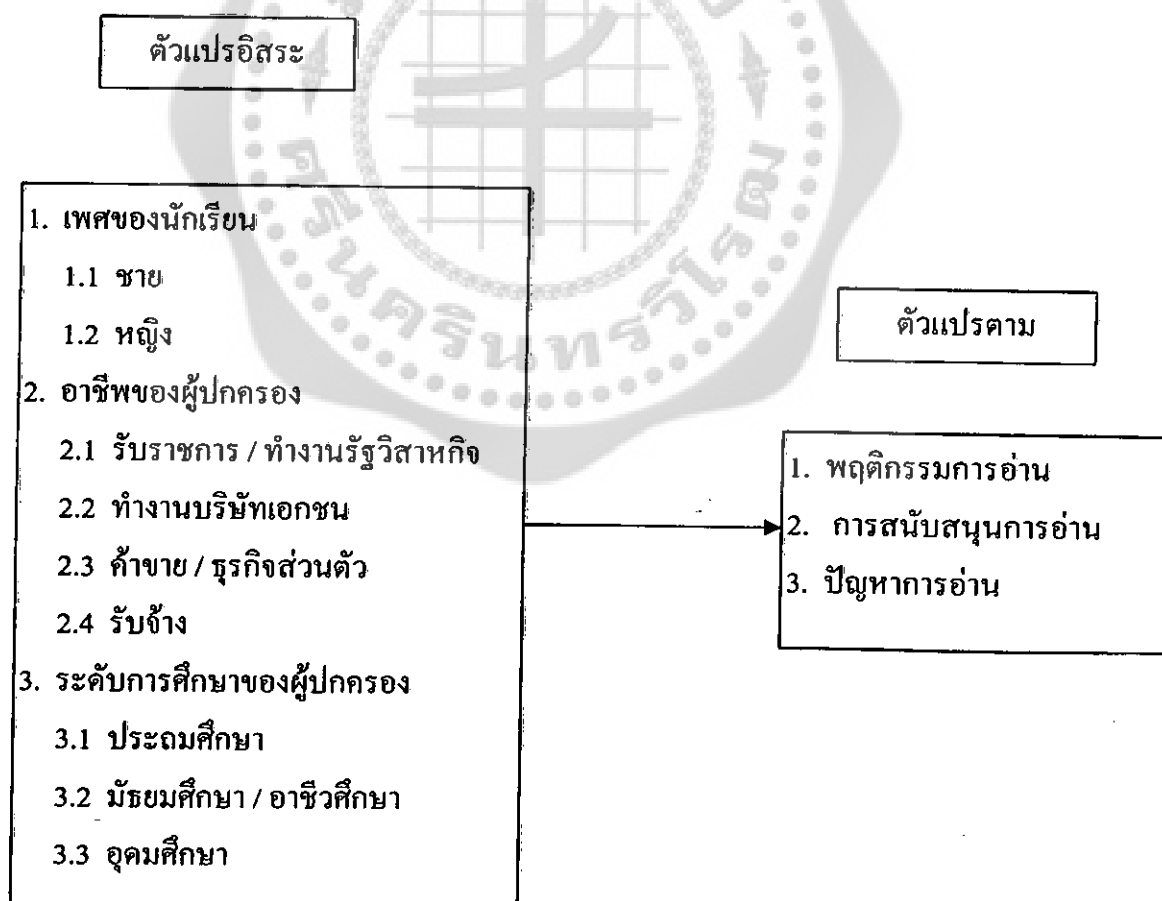
4. นักเรียน หมายถึง ผู้เรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ในปีการศึกษา 2549

5. เพศของนักเรียน หมายถึง เพศชาย หรือเพศหญิง ของนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549

6. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพของบิดา หรือมารดา หรือญาติ ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย ได้แก่ รับราชการ / ทำงานรัฐวิสาหกิจ ทำงานบริษัทเอกชน ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว และรับจ้าง

7. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึง การศึกษาขั้นสูงสุดของบิดา หรือมารดา หรือญาติ ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย ได้แก่ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา / อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการอ่านแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีการสนับสนุนการอ่านแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาการอ่านแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมการอ่านแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีการสนับสนุนการอ่านแตกต่างกัน
6. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีปัญหาการอ่านแตกต่างกัน
7. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการอ่านแตกต่างกัน
8. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีการสนับสนุนการอ่านแตกต่างกัน
9. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการอ่านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ต้องการที่จะศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร คณะผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ดังต่อไปนี้

1. ทักษะการเรียนรู้
2. ความหมายของการอ่าน
3. ความสำคัญของการอ่าน
4. พฤติกรรมการอ่าน
5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน
6. การสนับสนุนการอ่าน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทักษะการเรียนรู้

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งมี 4 ประการ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในเรื่องการฟังนั้นเด็กทุกคนที่เกิดมาเป็นทารกจะได้ฟังคำพูดของแม่ที่พูดให้ฟังตั้งแต่ยังไม่รู้ความ เริ่มตั้งแต่นอนเบเบาะ ครั้นเด็กโตขึ้นและมีพัฒนาการมากขึ้นเป็นลำดับ เมื่อได้ฟังแม่พูดบ่อยๆ ทุกๆ วันก็คุ้นชินกับเสียงของแม่ และในที่สุดก็รู้ความหมายในสิ่งที่แม่พูด เมื่อเด็กมีอายุมากขึ้นก็เริ่มเลียนเสียงแม่และเมื่อถึงวัยที่พูดได้เด็กก็จะเริ่มพูด การฟัง การพูด จึงเป็นทักษะเบื้องต้นของเด็กทุกคน ต่อมาเมื่ออายุถึงวัยเข้าโรงเรียนเด็กก็จะอ่านหนังสือ เมื่อครูสอนอ่านแล้ว ต่อมาก็จะต้องสอนเขียน ทักษะการอ่านและการเขียนจึงพัฒนาต่อจากพัฒนาการฟัง และการพูด จนครบ 4 ประการ

การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน ได้จัดการเรียนรู้ที่เป็นทักษะทั้ง 4 ดังกล่าวขึ้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นได้กำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็น 8 กลุ่ม การอ่านซึ่งเป็นส่วนของภาษาไทยก็เป็นหนึ่งใน 8 กลุ่มสาระนี้ และมีการกำหนดสาระพร้อมมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย ไว้ดังนี้

สาระที่ 1 ด้านการอ่านมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผู้เรียนสามารถอ่านได้คล่อง และอ่านได้เร็ว เข้าใจความหมายของคำ สำนวนโวหาร การบรรยาย การพรรณนา การเปรียบเทียบ การใช้บริบท เข้าใจความหมายของถ้อยคำ สำนวน เนื้อเรื่อง และใช้แหล่งความรู้พัฒนาความสามารถการอ่าน

2. สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ สรุปความ หาคำสำคัญใน เรื่องที่อ่านและใช้แผนภาพความคิด พัฒนาความสามารถการอ่าน นำความรู้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหา ตัดสินใจ คาดการณ์ และใช้การอ่านเป็นเครื่องมือการพัฒนาตน การตรวจสอบ ความรู้และค้นคว้า เพิ่มเติม

3. สามารถอ่านในใจ และอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและร้อยกรอง ได้คล่องและรวดเร็ว ถูกต้อง ตามลักษณะคำประพันธ์และอักขรวิธี และจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่าทางความคิด และความงามทาง ภาษา สามารถอธิบายความหมายและคุณค่า นำไปใช้อ้างอิง เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศทั้งสื่อ สิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามจุดประสงค์อย่างกว้างขวาง มีมารยาทการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน

จากเนื้อหาที่กล่าวมาทั้ง 3 ข้อ ผู้เรียนจะต้องได้ผลการเรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการ คือ มาตรฐาน ภาษาไทย ด้านกระบวนการอ่าน เพื่อสร้างความรู้ ความคิด ไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา รวมถึงสร้าง วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต ตลอดจนนิสัยรักการอ่าน (สารีย์ เจริญจิต. 2546 : 18 - 19)

ทักษะการเรียนรู้จากการอ่าน จึงเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาในการใช้ภาษาของเด็ก ที่ เชื่อมโยงกับการใช้ภาษาด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการฟัง การพูด และการเขียน โดยเฉพาะผู้ที่เป็่นนักเขียน นั้น ทุกคนส่วนมากจะเป็นนักอ่านมาก่อนทั้งสิ้น ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ทักษะการเรียนรู้จากการอ่าน จึงเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ อย่างเหมาะสมและสง่าผ่าเผย (กรมวิชาการ. 2539 : 1)

ความหมายของการอ่าน

คำว่า “อ่าน” เป็นคำกริยา หมายถึง ว่าตามตัวหนังสือ ถ้าออกเสียงด้วย เรียกว่า อ่านออกเสียง ถ้าไม่ออกเสียง เรียกว่า อ่านในใจ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. 2546 : 1364)

ความหมายของการอ่าน นอกจากที่กล่าวไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานแล้ว ยังมีผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการสอนอ่าน และการเขียนหนังสือเกี่ยวกับการอ่านอีกหลายคนกล่าวไว้ ดังนั้น ในการทำวิจัยครั้งนี้จึงได้ยกมาเพื่อขยายความให้เกิดความเข้าใจและชัดเจนมากยิ่งขึ้นดังนี้

การอ่าน หมายถึง การรับรู้ความหมายของข้อความ หรือถ้อยคำที่ตีพิมพ์อยู่ในสิ่งพิมพ์ หรือ จารึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรให้ปรากฏ หรือปรากฏในรูปสัญลักษณ์ต่างๆ ที่สามารถแปลความหมาย หรือตีความหมายได้ (วัณณะ บุญจับ. 2541 : 100)

การอ่าน หมายถึง การรับสารในรูปของตัวอักษรแปลมาเป็นความรู้ ความเข้าใจของผู้อ่าน โดยผ่านความคิด ประสบการณ์และความเชื่อของตน (จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ. 2540 : 30)

การอ่าน หมายถึง การลำดับขั้นที่เกี่ยวกับการทำความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความและเรื่องราวของสารซึ่งผู้อ่านสามารถบอกความหมายได้ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. 2540)

การอ่าน หมายถึงการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียน และผู้อ่าน โดยมีข้อเขียนเป็นสื่อกลาง หน้าที่ของผู้อ่าน คือการค้นหาคำความหมายจากข้อเขียนนั้นๆ ผู้อ่านจะเข้าใจข้อความที่อ่านได้มากน้อย เพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ คือ ลักษณะของเรื่องที่อ่าน ประสบการณ์ร่วมระหว่าง ผู้อ่านและผู้เขียน ความสามารถทางด้านภาษา เป็นต้น (มานิตย์ บุญประเสริฐ. 2536)

ในเรื่องความหมายของการอ่านนั้น บันลือ พลกษะวัน (2534 : 108 – 111) ได้จำแนกให้เห็น เป็นข้อๆดังนี้

1. การอ่าน เป็นการแปลสัญลักษณ์ออกมาเป็นคำพูดโดยผสมเสียงเพื่อใช้ในการออกเสียงให้ตรงกับคำพูด การอ่านแบบนี้มุ่งให้สะกดตัวผสมคำอ่านเป็นคำๆ ไม่สามารถใช้สื่อความโดยการฟังได้ทันที เป็นการอ่านเพื่อการอ่านออก มุ่งให้อ่านหนังสือได้แตกฉานเท่านั้น
2. การอ่าน เป็นการใช้ความสามารถในการผสมผสานของตัวอักษรออกเสียงเป็นคำๆ หรืออ่านเป็นประโยค ทำให้เข้าใจความหมายในการสื่อความโดยการอ่าน หรือฟังผู้อื่นอ่านแล้วรู้เรื่อง เราเรียกว่าอ่านได้ ซึ่งมุ่งให้อ่านแล้วรู้เรื่องของสิ่งที่อ่าน
3. การอ่าน เป็นการสื่อความหมายที่จะถ่ายทอดความคิด ความรู้จากผู้เขียน (ผู้สื่อ) ถึงผู้อ่าน การอ่านลักษณะนี้เรียกว่าอ่านเป็น ผู้อ่านย่อมเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน โดยอ่านแล้วสามารถประเมินผลของสิ่งที่อ่านด้วย

ความหมายของการอ่านที่ได้กล่าวมานั้น พบว่ามีความหลากหลายและมีหลายนัยด้วยกัน สามารถนำมาสรุปรวมได้ว่า การอ่าน เป็นกระบวนการที่ผู้อ่านแปลความจากตัวอักษรที่เป็น คำ ข้อความ หรือสัญลักษณ์ ที่ปรากฏในสื่อมวลชนผ่านทางตา ทางสมอง โดยใช้ประสบการณ์เดิมที่สั่งสมไว้ในตน รวมถึงความรู้ ความคิด ทักษะทางภาษาด้านการฟัง การพูด มาช่วยในการตัดสินใจจนเกิดเข้าใจในความหมายเหล่านั้น และสามารถนำผลจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ อย่างเป็นสุข

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่าน เป็นเครื่องมือสำคัญอันดับแรกของมนุษย์ที่จะนำไปสู่การแสวงหาความรู้ในด้านต่างๆ ตลอดชีวิต อาทิ ด้านการเรียน การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ รวมถึงการอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นต้น ในเรื่องความสำคัญของการอ่านนั้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงบรรยายไว้ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ประจำปี พ.ศ. 2530 สรุปได้เป็นข้อๆ ดังนี้

1. การอ่านหนังสือ ทำให้ได้เนื้อหาสาระ ความรู้มากกว่าการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีอื่นๆ อาทิ การฟัง

2. การอ่าน สามารถอ่านหนังสือได้โดยที่ไม่มีกำหนดเวลาและสถานที่ และสามารถนำหนังสือไปไหนมาไหนได้

3. หนังสือเก็บได้นานกว่าสื่ออื่นๆ ซึ่งมักมีอายุใช้งานโดยจำกัด

4. ผู้อ่านสามารถฝึกการคิด และสร้างจินตนาการได้เองในขณะที่อ่าน

5. การอ่าน ส่งเสริมให้มีสมาธิ มีสมาธินานกว่าและมากกว่าสื่ออื่นๆ ทั้งนี้เพราะขณะอ่านใจต้องมุ่งมั่นอยู่กับข้อความ พินิจพิเคราะห์ข้อความ

6. ผู้อ่านเป็นผู้กำหนดการอ่านได้ด้วยตนเอง จะอ่านคร่าวๆ หรืออ่านตัวอักษรเป็นไปตามใจผู้อ่าน หรือจะเลือกอ่านเล่มไหนก็ได้ เพราะหนังสือมีมากสามารถเลือกอ่านได้

7. หนังสือมีหลากหลายรูปแบบ และราคาถูกกว่าสื่ออื่น จึงทำให้สมองผู้อ่านเปิดกว้างสร้างแนวคิดและเจตคติได้มากกว่า ทำให้ผู้อ่านไม่ติดอยู่กับแนวคิดใดๆ โดยเฉพาะ

8. ผู้อ่านเกิดความคิดเป็นได้ด้วยตนเอง วินิจฉัยเนื้อหาสาระได้ด้วยตนเอง รวมทั้งหนังสือบางเล่มสามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วย เมื่อปฏิบัติแล้วก็เกิดผลดี

เสริมศรี หอทิมาวรรณ (2539 : 384) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็นพื้นฐานของการเรียนวิชาอื่นๆ ทั้งนี้เพราะการหาความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ จำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่านเป็นเครื่องมือ

2. การอ่านเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้สึกแนวความต้องการระหว่างบุคคลถึงบุคคล

3. การอ่านเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ที่สำเร็จในการประกอบอาชีพ เพราะได้อ่านเอกสารความรู้ในการปรับปรุงงานของตนเองอยู่เสมอ

4. การอ่านเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เพราะถ้าเราอ่านได้ก็สามารถทำความเข้าใจร่วมกับบุคคลอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้ผ่านไปได้อย่างราบรื่น

ฉวีวรรณ อุหาภินันท์ (2545 : 1) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนโต และจนกระทั่งถึงวัยชรา การอ่านทำให้รู้ข่าวสารต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสาร ทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหวัง และมีความอยากรู้อยากเห็น อันเป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคน การอ่านมีประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง คือ พัฒนาการศึกษา พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์และสนองความอยากรู้อยากเห็น นอกจากนั้นการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้ ความสามารถ ซึ่งความรู้ต่างๆ ก็ได้มาจากการอ่านนั่นเอง

ไพพรรณ อินทนิล (2546 : 7 - 8) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. การอ่านเป็นพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตปัจจุบัน เพราะผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกมักจะเสียเปรียบ กลายเป็นคนล้าหลัง ไม่ทันโลก ไม่ทันเหตุการณ์ ในชีวิตประจำวันของเราก็ต้องอาศัยการอ่านเพื่อการดำรงชีวิตแทบทุกเรื่องก็ว่าได้ เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ สินค้าเครื่องอุปโภคบริโภค ตลอดจนยารักษาโรค ทุกคนจะต้องรู้จักอ่านวิธีใช้ วันหมดอายุ จึงจะสามารถใช้สินค้านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การอ่านจึงเป็นทักษะเบื้องต้นที่มนุษย์ทุกคนจำเป็นที่จะต้องใช้ในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

2. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ การอ่านเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา เพราะทำให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา ได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว กว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะการเรียนวิชาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในห้องเรียน หรือนอกห้องเรียน ล้วนแต่ใช้การอ่านเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งสิ้น

3. การอ่านเป็นสื่อสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม การพัฒนาสังคมที่คืบคลานอุปสรรคสำคัญ คือ การอ่าน การอ่านหนังสือจะทำให้เกิดการพัฒนาความคิด สติปัญญา จริยธรรม ศิลธรรม และเชาวน์ปัญญา ได้เป็นอย่างดี และรู้จักนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาตนเองทั้งด้านสติปัญญาและจิตใจ ผลที่ตามมาก็คือ สามารถกระทำตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม และส่วนรวม

จากความสำคัญของการอ่านตามทัศนะต่างๆ ที่กล่าวมานั้น พอสรุปได้ว่า การอ่านเปรียบเสมือนกุญแจดอกสำคัญสำหรับชีวิตของทุกคน ทุกชาติ ทุกภาษา นำไปไขเพื่อแสวงหาความรู้ต่างนานาที่จำเป็นและมีอยู่หลากหลายมากมายในโลก ทั้งภายในสถาบันและภายนอกสถาบัน แล้วนำความรู้ที่ได้มาใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตทุกรูปแบบให้มีความมั่นคง ยั่งยืน สะดวกสบาย และมีความสุขมากยิ่งขึ้น รวมถึงการร่วมมือร่วมใจกันแก้ปัญหาสังคมโลกให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

พฤติกรรมกรรมการอ่าน

คำว่า พฤติกรรม เป็นคำนาม หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิด และความรู้สึก เพื่อตอบสนองสิ่งเร้า (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. 2546 : 768) ส่วนในทางจิตวิทยาคำว่า พฤติกรรม บัญญัติมาจากภาษาอังกฤษว่า Behavior หมายถึง สิ่งที่มีบุคคลกระทำ แสดงออก ตอบสนอง หรือได้ตอบสนองสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่สังเกตเห็นได้ สามารถวัดได้ตรงกันด้วยเครื่องมือที่เป็นวัตถุวิสัย ไม่ว่าการแสดงออกหรือการตอบสนองนั้นจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกร่างกายก็ตาม (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2526 : 2 - 3)

จากความหมายของพฤติกรรมที่กล่าวมาจึงนับได้ว่า การอ่านก็เป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งของทุกคน และพฤติกรรมการอ่านจะมาจากสิ่งแวดล้อมมากกว่าพันธุกรรม เด็กทุกคนเมื่อเข้าโรงเรียน ครูก็จะสอนให้นักเรียนอ่านหนังสือจนสามารถอ่านออก และพัฒนาการอ่านเรื่อยขึ้นไปตามระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้น เมื่ออ่านได้แล้วครูก็สอนให้เขียนได้ด้วย ทุกคนก็จะเรียนต่อไปจนสำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับ

ตามความสามารถและฐานะของแต่ละบุคคล แม้ว่าทุกคนจะออกจากโรงเรียนไปแล้ว ก็ยังมีความจำเป็นต้องใช้การอ่านในการแสวงหาความรู้ต่อไป

อย่างไรก็ตามพฤติกรรมการอ่านของคนเรานั้นไม่เท่ากัน การแสดงออกถึงความชอบอ่านหนังสือของบุคคล เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่ การใช้เวลาว่างอ่านหนังสือ การใช้บริการห้องสมุด การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้อ่าน เป็นต้น (ทวีศักดิ์ เดชเลิศ. 2528 : 11) นอกจากนี้การใช้หนังสือเพื่อความบันเทิง เช่น อ่านหนังสือหรือดูรูปภาพจากหนังสือ ชอบฟังเรื่องจากหนังสือ หรือนิทาน อ่านหนังสือพิมพ์ อ่านหนังสือการ์ตูน อ่านสารคดี บันเทิงคดี ฯลฯ ตามความสนใจ ก็จัดเป็นพฤติกรรมการอ่านที่บ่งบอกถึงการรักการอ่าน พฤติกรรมการอ่าน มักเกิดขึ้นจากการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวที่มีความรัก ความเข้าใจ มีเหตุผลและใส่ใจต่อการศึกษา ดังนั้น ครอบครัวที่ต้องการให้บุตรหลานมีพฤติกรรมรักการอ่าน จำต้องให้ความรัก ความอบอุ่น ความสนิทสนม ให้กำลังใจ และแสดงพฤติกรรมการอ่านให้เด็กเห็นเป็นปรกตินิสัย พร้อมชักชวนให้ร่วมกิจกรรมอ่านหนังสืออย่างต่อเนื่อง และวิธีการที่เหมาะสมที่สุด คือ ควรมีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย โดยให้ทุกคนมีเหตุผล มีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่อย่างสม่ำเสมอ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน

การอ่าน นับว่าเป็นทักษะอย่างหนึ่งซึ่งต้องฝึกฝน จึงจะมีความสามารถในการอ่าน นั่นคือ การอ่านได้เร็วและสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ ยิ่งฝึกฝนมากก็จะมีทักษะมาก และยังมีปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็ก อาจกล่าวได้ว่ามาจากปัจจัยใหญ่ 2 ประการ คือ ประการแรก ได้แก่ ปัจจัยภายในตัวเด็ก และประการที่สอง คือ ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย สติปัญญา วุฒิภาวะ ความพร้อมของเด็ก สภาพร่างกายที่สมบูรณ์ สภาพอารมณ์ที่พร้อมต่อการอ่าน แรงจูงใจจากพ่อแม่ ครู และเพื่อน เป็นต้น

สมิธและจอห์นสัน (Smith and Johnson. 1976 : 20 – 27) กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านไว้ดังนี้

1. ระดับสติปัญญา การพัฒนาการอ่านนั้น เด็กบางคนทำได้เร็ว เด็กบางคนทำได้ช้า ทั้งนี้เนื่องจากระดับสติปัญญาของเด็กไม่เท่ากัน ซึ่งมีผลการวิจัยรับรองออกมาว่า ความสามารถในการอ่าน และระดับสติปัญญามีความสัมพันธ์กันสูง
2. วุฒิภาวะ ในการสอนอ่านจะต้องคำนึงถึงความพร้อมและความสามารถของเด็ก เพราะการอ่านต้องอาศัยทักษะต่างๆประกอบกัน เช่น การใช้สายตา การใช้วาระในการอ่านออกเสียง เป็นต้น การรอให้เด็กพร้อม หรือเตรียมความพร้อมในการอ่านจะช่วยป้องกันความล้มเหลวในการอ่าน
3. แรงจูงใจ แรงจูงใจที่จะทำให้เด็กอ่านมีทั้งแรงจูงใจภายในและภายนอก แรงจูงใจจากภายใน เกิดการค้นพบคุณค่าของการอ่านด้วยตนเอง เช่น การได้รู้เหตุการณ์ต่างๆรอบตัว ได้รับความเพลิดเพลิน

สนุกสนานจากเรื่องที่อ่าน เป็นต้น ส่วนแรงจูงใจจากภายนอกได้มาจากการส่งเสริมของพ่อแม่ ครู อาจารย์ หรือเพื่อนๆ ในรูปของการให้รางวัล คำชมเชย การแนะนำด้านการอ่าน เป็นต้น

4. สภาพร่างกาย เด็กที่มีสุขภาพสมบูรณ์ จะอ่านได้ดีกว่าเด็กที่เจ็บป่วยเป็นประจำ ความเจ็บป่วยทางร่างกาย ทำให้เด็กขาดสมาธิ และอาจจะต้องขาดเรียนบ่อยๆ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการเรียน การสอนอ่านของเด็กได้

5. สภาพอารมณ์ ทุกคนไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ หรือครู ต่างก็ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน และพยายามคาดหวังให้เด็กเป็นคนที่ย่านหนังสือได้เก่งและคล่อง แรงกดดัน ความคาดหวัง อาจทำให้เด็กเกิดความตระหนก และขาดความมั่นใจ กลัวจะทำได้ไม่ดี หรือการทะเลาะเบาะแว้งภายในบ้าน การหย่าร้างของพ่อแม่ ความวิตกกังวลต่าง ๆ นานา จะทำให้สภาพอารมณ์ขาดความมั่นคง และเข้ามารบกวนสมาธิในขณะที่อ่าน ทำให้พัฒนาการด้านการอ่านเกิดปัญหา เด็กที่มีสภาพอารมณ์เช่นนี้ย่อมประสบความยากลำบากในการเรียนอ่านให้ได้ผล

6. สภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมทั้งในและนอกโรงเรียน จะมีผลกระทบต่อการอ่านของเด็ก เด็กที่มาจากครอบครัวรักการอ่าน อ่านหนังสือเป็นประจำ และรู้คุณค่าของการอ่าน มักจะมีความรอบรู้ ความชำนาญมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่ไม่สนใจอ่าน ไม่พูดถึงเรื่องราว และสิ่งต่างๆ ที่ได้อ่าน สภาพแวดล้อมทางโรงเรียน เช่น อ่านหนังสือที่มีอยู่ ประเภทของหนังสือ และการสนับสนุนของครูจะมีอิทธิพลตึงดูดความสนใจของเด็กเข้าไปสู่การอ่านได้

7. การจัดโปรแกรมการอ่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านได้แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการอ่านจะมีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็กมาก นอกจากจะขึ้นอยู่กับวิธีสอนและอุปกรณ์แล้ว ยังต้องพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการจัดการเรียนการสอน การเลือกกิจกรรมที่เหมาะสม การเลือกสิ่งที่จะให้เด็กอ่าน ต้องให้ตรงกับความสนใจของเด็กด้วย

เบล ทุเนอร์ และสแคนด์ท (Blair, Tuner and Schandt. 1992 : 5) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านไว้หลายประการเช่นกัน มีดังนี้

1. ปัจจัยเกี่ยวกับหนังสือที่อ่าน ได้แก่ เนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่าน ลักษณะลีลาการเขียนเรื่องที่อ่าน โครงสร้างของหนังสือ ความน่าอ่านของหนังสือ ประเภทของวัสดุที่ใช้ทำหนังสือ

2. ปัจจัยที่เกี่ยวกับบริบทของการอ่าน ได้แก่ ความเชื่อและความคาดหวังของครู การกระสอน การกำหนดวิธีการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

3. ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียน ได้แก่ แรงจูงใจ ประสบการณ์พื้นฐาน โครงสร้างความรู้เดิมของนักเรียน ความมุ่งมั่น ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ ความรู้เกี่ยวกับวิชาการ

ลิว และคินเซอร์ (Leu and Kinzer. 1995 : 238- 251) ก็ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านความรู้คิด (cognitive factor) เพียเจต์ (Piaget) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางความรู้คิดของมนุษย์ว่า จะเกิดขึ้นได้นั้น จะต้องผ่านกระบวนการต่างๆ ทั้ง 4 ขั้น คือ ขั้นการรับรู้จากสัมผัส และการ

เคลื่อนไหว (sensor motor) ขั้นเตรียมการทางสมองที่จะเริ่มมีเหตุผล (preoperational) การเรียนรู้รูปธรรม (concrete operational) และการเรียนรู้ในสิ่งที่เป็นนามธรรม (formal operational)

2. ปัจจัยด้านภาษาจากการพูด (oral language factors) พื้นฐานด้านภาษานับเป็นสิ่งสำคัญในการอ่าน หากผู้อ่านมีพื้นฐานทางการพูดดีจะสามารถพัฒนาการอ่านได้ดี

3. ปัจจัยด้านการรับรู้ (perceptual factors) การรับรู้ของมนุษย์นั้นมีหลายทาง ได้แก่ การรับรู้ทางสายตา ทางหู ทางจมูก ทางปาก เป็นต้น แต่การรับรู้ที่มักเน้นในการอ่าน ได้แก่ การรับรู้ทางตาและทางหู ในด้านการอ่านนั้น ถือว่าความสามารถในการที่จะบอกได้ว่าสิ่งที่เห็น หรือสิ่งที่ได้ยินมีความคล้ายหรือแตกต่างกันอย่างไรเป็นสิ่งสำคัญมาก

4. ปัจจัยด้านจิต (affective factors) ปัจจัยด้านนี้ ได้แก่ เจตคติและความสนใจ

5. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน (the home environment) เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านของเด็ก สิ่งที่ผู้ปกครองควรทำเมื่อเด็กอยู่ที่บ้าน ได้แก่ การใช้เวลาในการพูดคุยกับบุตรหลานเกี่ยวกับสิ่งที่เขาอ่านและตอบคำถาม เมื่อเด็กสงสัย เป็นต้น

การสนับสนุนการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ แต่การอ่านไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ จำเป็นต้องอาศัยการปลูกฝัง กระตุ้น และส่งเสริมด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ มีความต้องการอยู่ตลอดเวลา รู้จักเลือกที่จะอ่านสิ่งที่มีประโยชน์ในเรื่องต่างๆ มีความเพลิดเพลินในการอ่าน เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการอ่าน จนติดเป็นนิสัยรักการอ่านตลอดชีวิต

ดังนั้น การสนับสนุนการอ่าน จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องกระทำตั้งแต่เด็กอายุน้อยๆ อย่างต่อเนื่อง องค์ประกอบหลักที่สำคัญในการสนับสนุนการอ่านมีดังนี้

1. ผู้ปกครอง การสร้างความสนใจในการอ่านต้องเริ่มต้นที่บ้าน เพราะเป็นสถานที่เด็กจะเรียนรู้ได้ทั้งวัน ผู้มีบทบาทสำคัญมากคือ พ่อ แม่ พี่น้องญาติผู้ใหญ่ ซึ่งสามารถสนับสนุนการอ่านด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้ (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. 2542 : 62 – 64; ศรีรัตน์ เจริญถิ่นจันทร์. 2536 : 45 – 50)

1.1 การให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็ก ทำให้เด็กมีอารมณ์มั่นคง และมีสมาธิในการอ่านไม่วิตกกังวล

1.2 อ่านหนังสือให้เด็กฟังเป็นประจำ

1.3 เป็นตัวอย่างให้แก่เด็ก ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวต้องอ่านหนังสือให้เด็กเห็นเป็นประจำ และต้องอ่านบ่อยๆ สม่ำเสมอ จนเด็กเห็นว่าการอ่านส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน และชมเชยเมื่อเห็นเด็กอ่านหนังสือ

1.4 เลือกหนังสือที่มีเนื้อหา มีคุณค่า เหมาะกับวัยของเด็กมาให้อ่าน

1.5 แนะนำให้เด็กมีความสนใจอ่านหนังสือ ด้วยการเล่าหรือพูดคุยถึงเรื่องที่ผู้ปกครองอ่าน หรือนำหนังสือมาให้เด็กอ่าน

1.6 พาเด็กไปเลือกซื้อหนังสือที่ร้าน โดยมีผู้ปกครองเป็นผู้ให้คำแนะนำ

1.7 ควรซื้อหนังสือเป็นของขวัญ หรือรางวัลให้เด็กในโอกาสพิเศษต่างๆ เช่น ของขวัญวันปีใหม่ของขวัญสอบได้คะแนนดี เป็นต้น

1.8 จัดมุมหนังสือขึ้นในบ้าน โดยให้เด็กมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาและสามารถหยิบอ่านได้เมื่อต้องการ

2. อาจารย์ผู้สอน มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสือ ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนทุกคนในโรงเรียนต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะสนับสนุนการอ่านด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้นักเรียนอยากอ่าน สนใจอ่าน และรักการอ่าน บทบาทของอาจารย์ผู้สอนในการสนับสนุนการอ่านมีดังนี้ (ศิริอร อินทร์ตลาดชุม. 2545. 11 – 13 ; ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์. 2536 : 137)

2.1 แนะนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากเรื่องที่เรียน

2.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ห้องสมุด

2.3 กำหนดให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้า ทำรายงาน หรือโครงงาน

2.4 จัดตั้งชมรมนักอ่าน โดยรับสมัครสมาชิกที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม

2.5 จัดนิทรรศการหนังสือ หรือการปริทัศน์หนังสือ

2.6 จัดห้องสมุดของหมวดวิชา และมุมหนังสือในห้องเรียน

2.7 ผนวกรวมส่งเสริมการอ่าน ด้วยการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น ประกวดการอ่าน

3. ห้องสมุดโรงเรียน มีภารกิจหลักในการสนับสนุนการเรียนการสอนของนักเรียนและอาจารย์ผู้สอน รวมทั้งต้องจัดบริการและกิจกรรมสนับสนุนการอ่านตามความสนใจ และความต้องการของนักเรียน ซึ่งบรรณารักษ์สามารถจัดได้หลากหลายวิธี เช่น

3.1 บริการตอบคำถาม

3.2 การแนะนำวิธีการใช้ห้องสมุด

3.3 การแนะนำหนังสือ

3.4 การเล่านิทาน

3.5 การเล่าเรื่องหนังสือ

3.6 การแสดงหุ่น

3.7 การจัดนิทรรศการหนังสือ

3.8 การจัดห้องสมุดเคลื่อนที่

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า การอ่านของเด็กแต่ละคนนั้น จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเริ่มต้นที่บ้าน คือ ผู้ปกครองจะต้องให้ความสนใจ และวางพื้นฐานการอ่านที่ดีให้แก่เด็ก ต่อจากนั้นทางโรงเรียน คือ อาจารย์ผู้สอน และบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน จะต้อง

ร่วมมือกันจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างสม่ำเสมอ และเหมาะสม ก็จะเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านตลอดไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สหทัย ชินสมบูรณ์ (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาอิทธิพลของสภาพครอบครัวที่มีต่อการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสายน้ำทิพย์ พบว่า ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับการอ่านของนักเรียน ในด้านจำนวนหนังสือที่ไม่ใช่แบบเรียนที่นักเรียนมีอยู่ที่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวนบุตรของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการอ่านของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอ่านของนักเรียน พบว่า นักเรียนชอบอ่านการ์ตูนมากที่สุด ร้อยละ 28.57 รองลงมาได้แก่นิทาน ร้อยละ 23.58 สารคดีประวัติศาสตร์ ร้อยละ 14.19 นักเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 37.86 ใช้เวลาอ่านหนังสือไม่แน่นอนในแต่ละวัน นักเรียน ร้อยละ 14.29 – 17.85 ใช้เวลาอ่านหนังสือวันละ 15 นาที ถึงมากกว่า 60 นาที แหล่งที่นักเรียนอ่านหนังสือที่ไม่ใช่แบบเรียนมากที่สุด คือ จากที่บ้าน ร้อยละ 31.43 รองลงมาจากห้องสมุดโรงเรียน ร้อยละ 22.14

กิจกรรมที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ ส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็ก คือ ให้เงินซื้อหนังสือ ร้อยละ 24.28 รองลงมาคือซื้อหนังสือให้อ่าน ร้อยละ 23.57 กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่นักเรียนต้องการให้ห้องสมุดโรงเรียนจัดมากที่สุด คือ การจัดแข่งขันตอบคำถามจากหนังสือ ร้อยละ 37.14 รองลงมา จัดให้มีชมรมห้องสมุด ร้อยละ 22.86

สมจิตร เฉลิมสุวิวัฒนาการ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ได้รับและไม่ได้รับบริการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด พบว่า นักเรียนที่ได้รับบริการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด มีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับบริการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับบริการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด มีความพอใจในการอ่านสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิฑูรย์ รองศรีแถม (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลสุราษฎร์ธานี พบว่า นิสัยรักการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านจากผู้ปกครองในระดับมาก และได้รับการส่งเสริมการอ่านจากผู้ปกครองในระดับน้อย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนิสัยรักการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดโรงเรียนในระดับมาก และได้รับการส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดโรงเรียนในระดับน้อย มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ดวงพร พวงเพชร (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. นักเรียนได้รับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวโดยรวม และรายด้าน คือ ด้านการให้ความรู้ การเป็นตัวอย่าง การเสริมแรง และการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง

2. นักเรียนหญิงได้รับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัว โดยรวมด้านการให้ความรู้ การเป็นตัวอย่าง และการจัดสภาพแวดล้อม สูงกว่านักเรียนชาย

3. นักเรียนที่บุคคลอาศัยอยู่ด้วย มีการศึกษาสูงสุดในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา ได้รับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโดยรวมด้านการเป็นตัวอย่าง และการจัดสภาพแวดล้อม สูงกว่านักเรียนที่มีบุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย มีการศึกษาสูงสุดในระดับประถมศึกษา

4. นักเรียนที่รายได้รวมต่อเดือนของครอบครัวมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป ได้รับการส่งเสริมการอ่านจากครอบครัวโดยรวม และด้านการจัดสภาพแวดล้อม สูงกว่านักเรียนที่รายได้รวมต่อเดือนของครอบครัว ไม่เกิน 5,000 – 10,000 บาท ส่วนนักเรียนที่รายได้รวมต่อเดือนของครอบครัว 10,000 บาทขึ้นไป ได้รับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัว ด้านการให้ความรู้ และการเป็นตัวอย่าง สูงกว่านักเรียนที่รายได้รวมต่อเดือนของครอบครัวไม่เกิน 5,000 บาท

5. นักเรียนหญิง มีนิสัยรักการอ่านมากกว่านักเรียนชาย

ปรางค์ รัตนัง (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาตัวแปรคัดสรรที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดเชียงราย พบว่า

1. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยต่างกัน มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่มีผู้ปกครอง มีรายได้ต่างกัน มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนที่มีผู้ปกครอง มีระดับการศึกษาต่างกัน มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านที่บ้านต่างกัน มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กรมวิชาการ (2544) ได้ศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน โดยสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างใน 4 ภาคๆ ละ 2 จังหวัด รวม 9 จังหวัดๆ ละ 13 โรงเรียน กรุงเทพมหานคร รวม 116 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูประจำชั้น หรือครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 จำนวน 73 คน หัวหน้าหมวดภาษาไทย หรือครูภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษา 1-6 จำนวน 34 คน ครูบรรณารักษ์ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา จำนวน 107 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 จำนวน 2,499 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 1,418 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ สนใจการอ่านหนังสือร้อยละ 97 เหตุผลในการอ่าน เรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ได้รับความสนุกสนานและเพลิดเพลิน และชอบ

อ่าน หนังสือที่นักเรียนชอบอ่านและอ่านในชีวิตประจำวัน ได้แก่ หนังสือเรียน การ์ตูน นิทาน และ หนังสือประเภทศิลปะ กีฬา ดนตรี สถานที่ที่นักเรียนชอบไปอ่านมากที่สุด คือห้องสมุด โรงเรียน และบ้าน อุปสรรคในการอ่านของนักเรียน ได้แก่ ต้องช่วยทำงานบ้าน มีการบ้านมาก และหาหนังสือที่ถูกต้องอ่าน ไม่ได้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่านของนักเรียน คือการบริการของห้องสมุดเปิดในเวลาจำกัด และไม่มี หนังสือที่ต้องการ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีช่วงเวลาจัดไม่เหมาะสม และนักเรียนไม่มีส่วนร่วม กิจกรรม กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่นักเรียนต้องการให้ครูจัดมากที่สุด คือการเล่านิทาน และการ แนะนำหนังสือ

2. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูประณตศึกษาจัดขึ้นเรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับ

ดังนี้ การเล่าเรื่องในหนังสือให้นักเรียนฟัง การแนะนำการอ่าน และการแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ ส่วนปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่พบมากที่สุดคือ ขาดงบประมาณ รองลงมาคือขาด ผู้ช่วยเหลือ และไม่มีเวลาจัดกิจกรรม

ถาวร นุบผางษ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดสระบุรี พบว่า

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านความเชื่อในความสามารถของตนเอง ด้านการส่งเสริมการอ่านที่บ้านของผู้ปกครอง ด้านการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยของผู้ปกครอง ด้าน การเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันของผู้ปกครอง ด้านการส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับตัวแปรด้านนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างเพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ความเชื่อใน ความสามารถของตนเอง การส่งเสริมการอ่านที่บ้านของผู้ปกครอง ด้านการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ด้านการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันของผู้ปกครอง การส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดของโรงเรียนกับ นิสัยรักการอ่านมีค่า .794 และมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งส่งผลร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 63

3. คำนำนัยความสำคัญสัมพันธ์ของปัจจัย 4 ด้าน ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ส่งผลมากที่สุดคือ การส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดโรงเรียน (ร้อยละ 32.82) การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยของผู้ปกครอง (ร้อยละ 15.62) และการเลี้ยงดูแบบเข้มงวด กวดขันของผู้ปกครอง (ร้อยละ 10.87)

บุญตา นันทะกุล (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการ อ่านของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขต การศึกษา 1 พบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านในครอบครัวมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมรักการอ่านมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านในครอบครัวน้อย

2. นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านในโรงเรียนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมรักการอ่าน มากกว่านักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านในโรงเรียนน้อย

นวกรณ์ ชังบุคคา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการอ่านของ ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. ปัญหาการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวม และรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดการห้องสมุด ส่วนปัญหาการส่งเสริม การอ่านของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามสังกัดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการ ทำงานของครูบรรณารักษ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยโรงเรียนประถมศึกษา และครู บรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย มีปัญหาสูงกว่าโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1, 2, 3 และครูบรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก

2. แนวทางการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้ ด้านการจัดการห้องสมุด ผู้บริหารควรลดชั่วโมงสอนของครูบรรณารักษ์ให้น้อยลง เพื่อให้ครูบรรณารักษ์ปฏิบัติงานห้องสมุดได้อย่างเต็มที่ ด้านการสอนวิธีการใช้ห้องสมุด ควรมีการ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอนขึ้นใช้เอง และจัดไว้ให้เพียงพอต่อความต้องการของครู ด้านการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน ควรมีการอบรมครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้รู้จักใช้ ICT เพื่อ การศึกษาค้นคว้า และด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ควรมีการระดมทรัพยากรจากชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน หรือผู้ปกครองเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม

สฤณี เกรียงชัยพร (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนนาคนาวาอุปถัมภ์ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร พบว่า

1. การสนับสนุนการอ่านจากผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับนิสัยรักการอ่าน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. อาชีพของผู้ปกครอง พนักงานบริษัทเอกชน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่าน เพราะมีกำลังทรัพย์เพียงพอที่จะซื้อหนังสือให้ลูกอ่าน ส่วนผู้มีรายได้น้อย ไม่อาจหาซื้อหนังสือมาอ่าน

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2548 : ออนไลน์) ได้สำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2546 พบว่าประชากร ที่มีอายุ 6 ปี ขึ้นไป จำนวน 57.8 ล้านคน เป็นผู้อ่านหนังสือพิมพ์ 35.4 ล้านคน คิดเป็น ร้อยละ 61.2 และผู้ไม่อ่านหนังสือ 22.4 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 38.8 เพศชายมีการอ่านหนังสือสูงกว่า เพศหญิงเล็กน้อย มีสัดส่วนการอ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุด (ร้อยละ 66.0) รองลงมาคือ นวนิยาย/การ์ตูน/ หนังสืออ่านเล่น (ร้อยละ 44.6) และอ่านตำราเรียนตามหลักสูตรร้อยละ 40.0 เมื่อพิจารณาประเภท หนังสือที่อ่านตามกลุ่มอายุพบว่า วัยเด็ก อายุ 6-14 ปี เกินกว่าร้อยละ 95 ขึ้นไปอ่านตำราเรียนตาม หลักสูตร รองลงมาคืออ่านนวนิยาย/การ์ตูน หนังสืออ่านเล่น สำหรับในกลุ่มวัยทำงาน 25-59 ปี วัย สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) และเยาวชนอายุ 15-24 ปี ส่วนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์ ความถี่ในการอ่านหนังสือแต่ละประเภทพบว่า ผู้อ่านตำราเรียนตามหลักสูตรส่วนใหญ่อ่านทุกวัน (ร้อยละ 41.3) รองลงมาอ่านสัปดาห์

ละ 4-6 วัน (ร้อยละ 26.3) กลุ่มผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่อ่านทุกวัน (ร้อยละ 30.6) อ่านสัปดาห์ละ 2-3 วัน (ร้อยละ 28.5) เนื้อหาสาระที่อ่านพบว่าผู้อ่านส่วนใหญ่ ร้อยละ 46.3 อ่านข่าว รองลงมาอ่านสารบันเทิง (ร้อยละ 23.8) อ่านสารคดี/ความรู้ทั่วไป (ร้อยละ 21.18) สถานที่อ่านหนังสือพบว่า ผู้อ่านส่วนใหญ่ร้อยละ 45.5 อ่านที่บ้าน รองลงมาอ่านที่สถานศึกษา (ร้อยละ 19.4) อ่านที่ทำงาน (ร้อยละ 14.1) สาเหตุหลักที่ไม่อ่านหนังสือ ส่วนใหญ่ร้อยละ 57.4 ขอบฟังกิจวัตรหรือดูทีวีมากกว่า ไม่มีเวลาอ่านหนังสือ (ร้อยละ 48.1) และไม่ชอบอ่านหรือสนใจ (ร้อยละ 45.5) เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุพบว่าส่วนใหญ่เกือบทุกกลุ่มให้เหตุผลว่าขอบฟังกิจวัตรหรือดูทีวีมากกว่า ยกเว้นกลุ่มเด็กอายุ 10-14 ปี ที่ให้เหตุผลว่าไม่ชอบอ่านหรือไม่สนใจถึงร้อยละ 60.9 และกลุ่มผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) สาขดาไม่ดี ร้อยละ 58.5

ต่อมาในปี พ.ศ. 2548 สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2548) ได้สำรวจพฤติกรรมการอ่านหนังสือของประชากร เป็นครั้งที่ 2 ผลการสำรวจพบว่า จำนวนประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปี ขึ้นไป จำนวน 59.2 ล้านคน มีผู้อ่านหนังสือประมาณ 40.9 ล้านคน (ร้อยละ 69.1) เพศชายอ่านหนังสือคิดเป็นร้อยละ 71.6 และเพศหญิงร้อยละ 66.7 การอ่านหนังสือตามกลุ่มอายุพบว่ากลุ่มวัยเด็ก (อายุ 10-14 ปี) มีการอ่านหนังสือสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 95.2 เนื่องจากอยู่ในช่วงที่กำลังเรียนการศึกษาระดับบังคับ รองลงมาคือกลุ่มเยาวชน (อายุ 15-24 ปี) ร้อยละ 83.1 ประเภทของหนังสือที่ประชากรอ่านมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ หนังสือพิมพ์ (ร้อยละ 72.9) รองลงมา ได้แก่ นวนิยาย การ์ตูน หนังสืออ่านเล่น (ร้อยละ 45.4) นิตยสาร (ร้อยละ 36.9) ตำราเรียนตามหลักสูตร (ร้อยละ 34.4) ส่วนการอ่านจากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 10.2 เนื้อหาสาระของหนังสือที่อ่านพบว่าประชากรส่วนใหญ่ชอบอ่านข่าว (ร้อยละ 45.6) รองลงมาคือเนื้อหาสาระที่ให้ความบันเทิง (ร้อยละ 25.6) เมื่อพิจารณาเวลา ที่อ่าน เหตุผลที่ไม่อ่านหนังสือ พบว่าส่วนใหญ่ชอบดูทีวี (ร้อยละ 48.4) รองลงมาไม่มีเวลาอ่าน (ร้อยละ 36.0) และไม่ชอบหรือไม่สนใจที่จะอ่าน (ร้อยละ 30.7)

จิตรลดา ไตรจิตต์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษานิष्ठรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร พบว่า

1. นิष्ठรักการอ่านของนักเรียนหญิงและชายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีนิष्ठรักการอ่านในระดับสูง และนักเรียนชายมีนิष्ठรักการอ่านในระดับปานกลาง
2. นิष्ठรักการอ่านของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน และที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับนิष्ठรักการอ่านไม่แตกต่างกัน โดยมีนิष्ठรักการอ่านอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง

จากการประมวลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ ดังนี้

1. นักเรียนหญิงมีนิष्ठรักการอ่านมากกว่านักเรียนชาย
2. ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับการอ่านของนักเรียน
3. นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านจากผู้ปกครองต่างกัน มีนิष्ठรักการอ่านแตกต่างกัน

4. นักเรียนหญิงได้รับการส่งเสริมการอ่านจากผู้ปกครองมากกว่านักเรียนชาย
5. การส่งเสริมการอ่านของผู้ปกครอง และ โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนทางบวก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียน สังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 435 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2549 จำนวน 600 คน ได้มาโดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน เริ่มจากการสุ่มเขตการปกครอง จำนวน 50 เขต โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย 20 เขต ในแต่ละเขตสุ่มโรงเรียนโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายมาใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เขตละ 1 โรงเรียน และทำการสุ่มห้องเรียนมาโรงเรียนละ 1 ห้อง จำนวนนักเรียนประมาณห้องละ 30 คน ได้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนรวม 590 คน คิดเป็นร้อยละ 98.33 ที่เหลือเป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน การสนับสนุนการอ่าน และปัญหาการอ่านของนักเรียน ที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

- 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 1.2 สร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย 5 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ประกอบด้วย เพศของนักเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นแบบเลือกตอบ
 - ตอนที่ 2 สอบถามพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน
 - 2.1 พฤติกรรมทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน เป็นแบบเลือกตอบ
 - 2.2 ประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ
 - 2.3 แหล่งที่อ่าน เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ
 - ตอนที่ 3 สอบถามการสนับสนุนการอ่าน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ
 - ตอนที่ 4 สอบถาม ปัญหาการอ่านของนักเรียน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ
 - ตอนที่ 5 สอบถามข้อเสนอแนะ เป็นแบบให้เติมข้อความ

2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน สวัสดิศึกษา จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาหาค่าความเชื่อมั่น ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ รวม .9138

3. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ โดยตัดตัวแปรผลการเรียนออก เนื่องจากนักเรียนไม่มีข้อมูลและคะแนนเฉลี่ยสะสมในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. จัดทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ขอความอนุเคราะห์ให้ความร่วมมือ ในการอนุญาตให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม

2. คณะผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัย นำแบบสอบถามไปมอบแก่โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโรงละ 30 ชุด พร้อมด้วยหนังสือขอความร่วมมือไปถึงผู้อำนวยการโรงเรียนแต่ละแห่ง เพื่อให้ให้นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม แล้วขอรับคืน หรือนัดให้มารับคืนใน ภายหลัง ระหว่างวันที่ 15 – 31 มกราคม 2550 และได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาทั้งสิ้น 590 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.33

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการอ่านของนักเรียน

2.1 พฤติกรรมทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน

2.2 ประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน

2.3 แหล่งที่อ่าน

ตอนที่ 3 การสนับสนุนการอ่าน

ตอนที่ 4 ปัญหาการอ่าน

ตั้งแต่ข้อ 2.2 ถึงตอนที่ 4 เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ได้นำมาแจกแจงความถี่ โดย กำหนดค่าคะแนนดังนี้

ระดับมากที่สุด	ให้	5 คะแนน
ระดับมาก	ให้	4 คะแนน
ระดับปานกลาง	ให้	3 คะแนน
ระดับน้อย	ให้	2 คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

คำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์การแปลผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการอ่าน เฉพาะประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน แหล่งที่อ่าน การสนับสนุนการอ่าน และปัญหาการอ่าน

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้เปรียบเทียบตัวแปร ได้แก่ t -test และ F -test และถ้าพบว่า F มีนัยสำคัญจะใช้

LSD (Least Significant Difference) วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ต่างๆที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา t - distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา F - distribution
*	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะนำเสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการอ่านของนักเรียน

2.1 พฤติกรรมทั่วไปเกี่ยวกับอ่าน

2.2 ประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน

2.3 แหล่งที่อ่าน

ตอนที่ 3 การสนับสนุนการอ่าน

ตอนที่ 4 ปัญหาการอ่านของนักเรียน

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบตัวแปรพฤติกรรมการอ่าน การสนับสนุนการอ่าน และปัญหาการอ่าน

จำแนกตาม

5.1 เพศของนักเรียน

5.2 อาชีพของผู้ปกครอง

5.3 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ดังตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน จำแนกตามเพศ

รายการ	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพผู้ปกครอง						
1. รับราชการ/ทำงานรัฐวิสาหกิจ	35	5.93	58	9.83	93	15.76
2. ทำงานบริษัทเอกชน	40	6.78	44	7.48	84	14.24
3. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	61	10.34	89	15.08	150	25.42
4. รับจ้าง	99	16.78	164	27.80	263	44.58
รวม	235	39.83	355	60.17	590	100.00
ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง						
1. ระดับประถมศึกษา	83	14.07	134	22.71	217	36.78
2. มัธยมศึกษา/อาชีวศึกษา	85	14.41	137	23.22	222	37.63
3. อุดมศึกษา	67	11.36	84	14.24	151	25.59
รวม	235	39.83	355	60.17	590	100.00

จากตาราง 1 แสดงว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียน 590 คน เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 60.17) มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 39.83) เมื่อจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง ปรากฏว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 44.58) รองลงมาได้แก่ อาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 25.42) ส่วนระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ปรากฏว่าผู้ปกครองมีวุฒิการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา / อาชีวศึกษา (ร้อยละ 37.63) ใกล้เคียงกับระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 36.78) และรองลงมาก็ีระดับอุดมศึกษา (ร้อยละ 25.59)

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการอ่านของนักเรียน

2.1 พฤติกรรมทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน ดังตาราง 2 – 5

ตาราง 2 ความถี่ในการอ่านของนักเรียน

ความถี่	จำนวน	ร้อยละ
1. อ่านประจำทุกวัน	132	22.37
2. อ่านสัปดาห์ละ 4 – 6 วัน	102	17.29
3. อ่านสัปดาห์ละ 2 – 3 วัน	261	44.24
4. อ่านสัปดาห์ละ 1 วัน	95	16.10
รวม	590	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่อ่านสัปดาห์ละ 2 – 3 วัน (ร้อยละ 44.24) รองลงมาตามลำดับอ่านประจำทุกวัน (ร้อยละ 22.37) และอ่านสัปดาห์ละ 4 – 6 วัน (ร้อยละ 17.29)

ตาราง 3 ระยะเวลาที่นักเรียนใช้อ่านแต่ละครั้ง

ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 15 นาที	80	13.56
2. 15 นาที	199	33.73
3. 30 นาที	227	38.47
4. 1 ชั่วโมง	84	14.24
รวม	590	100.00

จากตาราง 3 แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่ใช้เวลาอ่านแต่ละครั้งนาน 30 นาที (ร้อยละ 38.47) และ 15 นาที (ร้อยละ 33.73) รองลงมาใช้เวลา 1 ชั่วโมง (ร้อยละ 14.24) และน้อยกว่า 15 นาที (13.56) จำนวนใกล้เคียงกัน

ตาราง 4 ช่วงเวลาที่นักเรียนอ่าน ในวันที่มาโรงเรียน N = 590

ช่วงเวลา	จำนวน	ร้อยละ
1. ตอนเช้าก่อนมาโรงเรียน	53	8.98
2. ตอนเช้าเมื่อมาถึงโรงเรียน	80	13.60
3. ตอนพักกลางวัน	308	52.20
4. ตอนเย็นที่โรงเรียน	110	18.64
5. ตอนเย็นที่บ้าน	434	73.60

ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 4 แสดงว่าในวันที่มาโรงเรียนช่วงเวลาที่นักเรียนส่วนใหญ่อ่าน คือ ตอนเย็นที่บ้าน (ร้อยละ 73.60) รองลงมาคือตอนพักกลางวัน (ร้อยละ 52.20)

ตาราง 5 ช่วงเวลาที่นักเรียนอ่านในวันหยุด N = 590

ช่วงเวลา	จำนวน	ร้อยละ
1. ตอนเช้า	128	21.69
2. ตอนกลางวัน	355	60.17
3. ตอนเย็น	308	52.20
4. ตอนกลางคืน	182	30.85

ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 5 แสดงว่าในวันหยุดช่วงเวลาที่นักเรียนส่วนใหญ่อ่าน คือ ตอนกลางวัน (ร้อยละ 60.17) และรองลงมาคือตอนเย็น (ร้อยละ 52.20)

2.2 ประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน ดังตาราง 6

ตาราง 6 ประเภทสิ่งพิมพ์ที่นักเรียนชอบอ่าน

ประเภทสิ่งพิมพ์	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. หนังสือเรียน	3.79	.86	มาก
2. หนังสือความรู้ทั่วไป	3.61	.90	มาก
3. หนังสืออ่านเล่น / นิทาน	3.43	1.12	ปานกลาง
4. หนังสือการ์ตูน	3.50	1.29	มาก
5. หนังสือพิมพ์	2.99	1.19	ปานกลาง
6. วารสารหรือนิตยสาร	2.72	1.17	ปานกลาง
รวม	3.34	.58	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่าประเภทสิ่งพิมพ์ที่นักเรียนชอบอ่านโดยรวมเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) เมื่อพิจารณาแต่ละประเภท ปรากฏว่าสิ่งพิมพ์ที่นักเรียนชอบอ่านในระดับมาก ได้แก่หนังสือเรียน ($\bar{X} = 3.79$) หนังสือความรู้ทั่วไป ($\bar{X} = 3.61$) และหนังสือการ์ตูน ($\bar{X} = 3.50$) ตามลำดับ นอกจากนั้น นักเรียนชอบอ่านในระดับปานกลาง

2.3 แหล่งที่อ่าน ดังตาราง 7

ตาราง 7 แหล่งที่อ่าน

แหล่งที่อ่าน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. ห้องสมุดโรงเรียน	3.79	1.10	มาก
2. ห้องเรียน	3.72	.92	มาก
3. ภายในบริเวณโรงเรียน	3.24	1.02	ปานกลาง
4. บ้าน	4.07	1.01	มาก
5. บ้านเพื่อน	2.31	1.23	น้อย
6. ร้านจำหน่ายหนังสือ	2.78	1.33	ปานกลาง
7. อ่านจากอินเทอร์เน็ต	2.66	1.39	ปานกลาง
รวม	3.22	.66	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 แสดงว่าแหล่งที่อ่าน โดยรวมเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$) เมื่อพิจารณาแต่ละแหล่ง ปรากฏว่า แหล่งที่นักเรียนชอบไปอ่านในระดับมาก ได้แก่ ที่บ้าน ($\bar{X} = 4.07$) ห้องสมุดโรงเรียน ($\bar{X} = 3.79$) และห้องเรียน ($\bar{X} = 3.72$) ตามลำดับ ส่วนแหล่งที่นักเรียนชอบไปอ่านในระดับน้อยที่สุดได้แก่ ที่บ้านเพื่อน ($\bar{X} = 2.31$)

ตอนที่ 3 การสนับสนุนการอ่าน ดังตาราง 8

ตาราง 8 การสนับสนุนการอ่าน

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ด้านผู้ปกครอง			
1. ผู้ปกครองชอบอ่านหนังสือ	3.97	1.01	มาก
2. พูดหรือแสดงกิริยาชมเชยเมื่อเห็นนักเรียนอ่านหนังสือ	3.68	1.00	มาก
3. เคยให้หนังสือเป็นของขวัญหรือรางวัล	2.96	1.29	ปานกลาง
4. แนะนำหนังสือที่น่าสนใจให้ไปหามาอ่าน	3.77	1.14	มาก
5. จัดหาหรือซื้อหนังสือมาให้อ่าน	3.55	1.24	มาก
6. เคยพานักเรียนไปซื้อหนังสือที่ร้าน	3.51	1.27	มาก
7. อนุญาตให้นักเรียนไปเลือกซื้อหนังสือได้เอง	3.16	1.37	ปานกลาง
8. สนับสนุนให้นักเรียนยืมหนังสือจากห้องสมุด	3.56	1.20	มาก
9. นำเรื่องที่อ่านมาเล่าให้นักเรียนฟัง	3.24	1.26	ปานกลาง
10. ให้นักเรียนเล่าเรื่องที่อ่านให้ฟัง	3.25	1.23	ปานกลาง
รวม	3.46	.75	ปานกลาง
ด้านอาจารย์ผู้สอน			
1. แนะนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากเรื่องที่เรียน	4.42	.79	มาก
2. เล่าเรื่องเกี่ยวกับหนังสือที่อ่านมาให้นักเรียนฟัง	4.11	.95	มาก
3. นำนักเรียนไปค้นคว้าในห้องสมุด	3.71	1.08	มาก
4. ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดแล้วทำรายงานส่ง	3.68	1.11	มาก
5. ชมเชยนักเรียนที่ขยันอ่านหนังสือ	3.98	.96	มาก
6. มอบหมายให้นักเรียนไปอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อนเข้าชั้นเรียน	3.71	1.26	มาก
รวม	3.94	.67	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ด้านห้องสมุดโรงเรียน			
1. มีหนังสือที่อาจารย์สั่งหรือแนะนำให้อ่าน	4.03	.88	มาก
2. มีหนังสืออ่านประกอบการเรียนวิชาต่างๆ	4.20	.81	มาก
3. มีประกาศรายชื่อนหนังสือใหม่	3.65	1.15	มาก
4. แนะนำเรื่องราวสั้นๆเกี่ยวกับหนังสือใหม่	3.61	1.10	มาก
5. มีหนังสือที่น่าสนใจหลากหลาย	4.31	.86	มาก
6. มีวารสาร หรือนิตยสาร มากพอสำหรับนักเรียน	3.66	1.09	มาก
7. มีหนังสือพิมพ์มากพอสำหรับนักเรียน	3.38	1.14	ปานกลาง
8. มีบริการตอบคำถามเมื่อนักเรียนมีปัญหาหรือข้อสงสัย	3.53	1.15	มาก
9. มีการแนะนำวิธีการใช้ห้องสมุดแก่นักเรียน	4.21	.94	มาก
10. มีการจัดแนะแนวการอ่าน เช่น หนังสือเล่มใดเหมาะแก่นักเรียนชั้นใด	3.61	1.10	มาก
11. มีกิจกรรมการประกวดเล่านิทาน	3.50	1.25	มาก
12. มีกิจกรรมการหาปัญหาจากหนังสือ	3.57	1.13	มาก
13. มีกิจกรรมการประกวดขอดนิกอ่าน	4.01	1.05	มาก
14. มีกิจกรรมการจัดห้องสมุดเคลื่อนที่	3.57	1.09	มาก
15. มีการจำหน่ายหนังสือราคาถูก	3.58	1.22	มาก
16. เป็นห้องสมุดที่มีบรรยากาศดี เช่น อากาศเย็นสบาย ตกแต่งสวยงาม	4.26	.93	มาก
17. บรรณารักษ์มีความเป็นกันเองกับนักเรียน	3.89	1.01	มาก
รวม	3.80	.55	มาก
รวมทั้งสามด้าน	3.72	.53	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่าการสนับสนุนให้นักเรียนอ่านทุกด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) เมื่อพิจารณารายด้านได้แก่ ด้านผู้ปกครอง อาจารย์ผู้สอน และห้องสมุดโรงเรียน ปรากฏผลโดยสรุป ดังนี้

ด้านผู้ปกครอง ให้การสนับสนุนการอ่าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) และเมื่อพิจารณารายข้อ ปรากฏว่า ข้อที่ผู้ปกครองสนับสนุนการอ่านในระดับมาก 3 อันดับแรก เรียงตามลำดับ คือ ผู้ปกครองชอบอ่านหนังสือ ($\bar{X} = 3.97$) แนะนำหนังสือที่น่าสนใจให้ไปหามาอ่าน ($\bar{X} = 3.77$) และพูดหรือแสดงกิริยาชมเชยเมื่อเห็นนักเรียนอ่านหนังสือ ($\bar{X} = 3.68$)

ด้านอาจารย์ผู้สอน ให้การสนับสนุนการอ่าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) และเมื่อพิจารณารายข้อ ปรากฏว่า ข้อที่อาจารย์ผู้สอนสนับสนุนการอ่านอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก เรียงตามลำดับคือ แนะนำอ่านหนังสือเพิ่มเติมจากเรื่องที่เรียน ($\bar{X} = 4.42$) เล่าเรื่องเกี่ยวกับหนังสือที่อ่านมาให้ให้นักเรียนฟัง ($\bar{X} = 4.11$) และชมเชยนักเรียนที่ขยันอ่านหนังสือ ($\bar{X} = 3.98$)

ด้านห้องสมุดโรงเรียน ให้การสนับสนุนการอ่าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) และเมื่อพิจารณารายข้อ ปรากฏว่า ข้อที่ห้องสมุดสนับสนุนการอ่านอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก เรียงตามลำดับคือ มีหนังสือที่น่าสนใจหลากหลาย ($\bar{X} = 4.31$) เป็นห้องสมุดที่มีบรรยากาศดี ($\bar{X} = 4.26$) และมีการแนะนำวิธีการใช้ห้องสมุดแก่นักเรียน ($\bar{X} = 4.21$) ส่วนข้อห้องสมุดมีหนังสือพิมพ์มากพอสำหรับนักเรียนนั้น เป็นเพียงประเด็นเดียวเท่านั้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$)

ตอนที่ 4 ปัญหาการอ่านของนักเรียน ดังตาราง 9

ตาราง 9 ปัญหาการอ่านของนักเรียน

รายการปัญหา	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
ปัญหาจากตัวนักเรียน			
1. ไม่มีหนังสือที่ต้องการอ่าน	2.38	1.10	น้อย
2. ไม่ชอบอ่านหนังสือ	2.06	.98	น้อย
3. อ่านหนังสือช้าหรืออ่านไม่คล่อง	2.20	1.06	น้อย
4. มีการบ้านมาก	2.97	1.10	ปานกลาง
5. ชอบดูโทรทัศน์มากกว่า	3.09	1.20	ปานกลาง
6. ชอบฟังวิทยุมากกว่า	2.29	1.21	ปานกลาง
7. ชอบเล่นเกมคอมพิวเตอร์	2.84	1.43	ปานกลาง
รวม	2.55	.71	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการปัญหา	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
ปัญหาจากผู้ปกครอง			
1. ไม่สอนให้อ่านหนังสือ	1.84	1.31	น้อย
2. ไม่แนะนำให้อ่านหนังสือ	1.73	1.01	น้อย
3. ไม่ซื้อหนังสือให้อ่าน นอกจากหนังสือเรียน	2.25	1.27	น้อย
4. ไม่อนุญาตให้อ่านหนังสืออื่นๆ นอกจากหนังสือเรียน	2.24	1.29	น้อย
5. มอบหมายให้ช่วยทำงานบ้าน	3.45	1.25	ปานกลาง
รวม	2.30	.81	น้อย
ปัญหาจากอาจารย์ผู้สอน			
1. ไม่แนะนำหนังสือให้อ่าน	1.61	1.04	น้อย
2. ไม่กำหนดเรื่องให้อ่าน	1.05	1.11	น้อย
3. ไม่มอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	1.76	1.03	น้อย
4. ไม่จัดเวลาให้นักเรียนไปอ่านหนังสือในห้องสมุด	2.07	1.11	น้อย
5. ไม่แนะนำประโยชน์ของการอ่านหนังสือ	1.72	1.06	น้อย
รวม	1.84	.79	น้อย
ปัญหาจากบริการของห้องสมุดโรงเรียน			
1. เวลาเปิดบริการของห้องสมุดไม่เหมาะสม	2.46	1.20	น้อย
2. ไม่มีสิ่งพิมพ์ที่ตรงกับความต้องการ	2.27	1.07	น้อย
3. มีสิ่งพิมพ์ไม่เพียงพอ	2.20	1.09	น้อย
4. มีสิ่งพิมพ์ที่เก่าล้าสมัย	2.34	1.13	น้อย
5. มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านน้อย	2.36	1.24	น้อย
รวม	2.33	.83	น้อย
รวมทุกด้าน	2.28	.61	น้อย

จากตาราง 9 แสดงว่านักเรียนมีปัญหาการอ่านโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.28$) เมื่อพิจารณาปัญหารายด้าน ได้แก่ ปัญหาจากตัวนักเรียน จากผู้ปกครอง จากอาจารย์ผู้สอน และปัญหาจากบริการของห้องสมุดโรงเรียน ปรากฏผลโดยสรุป ดังนี้

ปัญหาจากตัวนักเรียน นักเรียนมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.55$) เมื่อพิจารณารายข้อ ปรากฏว่า นักเรียนมีปัญหาในระดับปานกลาง 3 ข้อแรก เรียงตามลำดับคือ ชอบดูโทรทัศน์มากกว่า ($\bar{X} = 3.09$) มีการบ้านมาก ($\bar{X} = 2.97$) และชอบเล่นเกมคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 2.84$) ส่วนข้ออื่นๆมีปัญหาในระดับน้อย

ปัญหาจากผู้ปกครอง นักเรียนมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.30$) เมื่อพิจารณารายข้อ ปรากฏว่า ผู้ปกครองมอบหมายให้ช่วยทำงานบ้าน มีปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) เพียงข้อเดียว ส่วนข้ออื่นๆมีปัญหาในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.25$ ถึง 1.73)

ปัญหาจากอาจารย์ผู้สอน นักเรียนมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.84$) เมื่อพิจารณารายข้อ ปรากฏว่า นักเรียนมีปัญหาในระดับน้อยทุกข้อเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 2.07$ ถึง 1.05)

ปัญหาจากบริการของห้องสมุดโรงเรียน นักเรียนมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.33$) และเมื่อพิจารณารายข้อ ปรากฏว่า นักเรียนมีปัญหาในระดับน้อยทุกข้อเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 2.46$ ถึง 2.20)

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่าน ดังตาราง 10 – 14

เนื่องจากพฤติกรรมการอ่าน ประกอบด้วยความถี่ในการอ่าน ระยะเวลาที่ใช้อ่านแต่ละครั้ง ช่วงเวลาที่อ่าน ประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน และแหล่งที่อ่าน สำหรับความถี่ในการอ่าน ระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านแต่ละครั้ง และช่วงเวลาที่อ่าน ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบได้ เพราะเป็นข้อมูลที่ไม่มีความต่อเนื่อง ดังนั้น จึงวิเคราะห์เปรียบเทียบเฉพาะประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่านและแหล่งที่อ่าน

ตาราง 10 เปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านเฉพาะประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน แหล่งที่อ่าน การสนับสนุนการอ่าน และปัญหาการอ่านของนักเรียน จำแนกตามเพศ

รายการ	เพศชาย (N=235)		เพศหญิง (N=355)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน	3.27	.58	3.38	.58	-2.278*	.023
แหล่งที่อ่าน	3.18	.68	3.26	.65	-1.412	.158
การสนับสนุนการอ่าน						
ด้านผู้ปกครอง	3.33	.76	3.55	.73	-3.441**	.001
ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.83	.68	4.01	.65	-3.303**	.001
ด้านห้องสมุดโรงเรียน	3.75	.56	3.83	.55	-1.862	.063
รวมการสนับสนุนการอ่าน	3.64	.54	3.79	.51	-3.239**	.001
ปัญหาการอ่าน						
ตัวนักเรียน	2.77	.73	2.40	.66	6.344**	.000
ด้านผู้ปกครอง	2.49	.84	2.18	.76	4.578**	.000
ด้านอาจารย์ผู้สอน	1.96	.84	1.76	.74	2.937**	.003
ด้านห้องสมุดโรงเรียน	2.47	.84	2.23	.82	3.327**	.001
รวมปัญหาการอ่าน	2.45	.63	2.17	.56	5.716**	.000

จากตาราง 10 แสดงว่านักเรียนชายและหญิง ชอบอ่านประเภทสิ่งพิมพ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแหล่งที่อ่านนั้น นักเรียนชายและหญิงไม่แตกต่างกัน

การสนับสนุนการอ่าน โดยรวมนักเรียนหญิงได้รับการสนับสนุนการอ่านมากกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านปรากฏว่า นักเรียนหญิงได้รับการสนับสนุนการอ่านจากผู้ปกครอง และอาจารย์ผู้สอนมากกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านห้องสมุดโรงเรียนนั้น นักเรียนชายและหญิง ได้รับการสนับสนุนการอ่านไม่แตกต่างกัน

ปัญหาการอ่าน โดยรวมนักเรียนชายมีปัญหาการอ่านมากกว่านักเรียนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านปรากฏว่า นักเรียนชายมีปัญหาทุกด้าน คือปัญหาจากตัวนักเรียน ปัญหาจากผู้ปกครอง ปัญหาจากอาจารย์ผู้สอน และปัญหาจากบริการของห้องสมุด มากกว่านักเรียนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 11 เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการอ่านเฉพาะประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน แหล่งที่อ่าน การสนับสนุน
การอ่าน และปัญหาการอ่านของนักเรียน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

รายการ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.417	.472	1.388	.245
	ภายในกลุ่ม	586	199.444	.340		
	รวม	589	200.862			
แหล่งที่อ่าน	ระหว่างกลุ่ม	3	.567	.189	.429	.732
	ภายในกลุ่ม	586	258.017	.440		
	รวม	589	258.585			
การสนับสนุนการอ่าน ด้านผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	3	8.104	2.701	4.929**	.002
	ภายในกลุ่ม	586	321.166	.548		
	รวม	589	329.270			
ด้านอาจารย์ผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.463	.488	1.101	.348
	ภายในกลุ่ม	586	259.528	.443		
	รวม	589	260.991			
ด้านห้องสมุดโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	.546	.182	.593	.620
	ภายในกลุ่ม	586	179.731	.307		
	รวม	589	180.277			
รวมการสนับสนุนการอ่าน	ระหว่างกลุ่ม	3	.168	.156	.557	.644
	ภายในกลุ่ม	586	164.159	.280		
	รวม	589	164.627			
ปัญหาการอ่าน ตัวนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.491	.497	.989	.397
	ภายในกลุ่ม	586	294.489	.503		
	รวม	589	295.980			
ด้านผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	3	7.557	2.519	3.937**	.008
	ภายในกลุ่ม	586	374.980	.640		
	รวม	589	382.537			
ด้านอาจารย์ผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	3	3.793	1.264	2.051	.106
	ภายในกลุ่ม	586	361.231	.616		
	รวม	589	365.024			

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านห้องสมุดโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.176	.392	.563	.639
	ภายในกลุ่ม	586	407.831	.696		
	รวม	589	409.008			
รวมด้านปัญหาการอ่าน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.914	.638	1.748	.156
	ภายในกลุ่ม	586	213.933	.365		
	รวม	589	215.847			

จากตาราง 11 แสดงว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน ได้รับการสนับสนุนการอ่าน และมีปัญหาการอ่านเฉพาะด้านผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนรายการอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

เพื่อให้ทราบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพใดที่สนับสนุนการอ่าน และนักเรียนมีปัญหาการอ่านแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD ปรากฏผลดังตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบการสนับสนุนการอ่าน และปัญหาการอ่านของนักเรียน จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง เปรียบเทียบรายคู่

รายการ		$\bar{X}$	รับจ้าง	ส่วนตัว	บริษัท	ราชการ
			3.35	3.47	3.58	3.65
การสนับสนุนการอ่าน ด้านผู้ปกครอง	รับจ้าง	3.35	-	.12	.24*	.30*
	ส่วนตัว	3.47		-	.11	.18
	บริษัท	3.58			-	.07
	ราชการ	3.65				-
รายการ		$\bar{X}$	ราชการ	บริษัท	ส่วนตัว	รับจ้าง
			2.19	2.19	2.21	2.43
ปัญหาการอ่าน ด้านผู้ปกครอง	ราชการ	2.19	-	.00	.02	.24*
	บริษัท	2.19		-	.02	.24*
	ส่วนตัว	2.21			-	.21*
	รับจ้าง	2.43				-

จากตาราง 12 แสดงว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพ รับราชการ / ทำงานรัฐวิสาหกิจ และทำงานบริษัทเอกชน ได้รับการสนับสนุนการอ่านจากผู้ปกครองมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง

นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง มีปัญหาการอ่านหนังสือจากผู้ปกครองมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ / ทำงานรัฐวิสาหกิจ และค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว

ตาราง 13 เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการอ่านเฉพาะประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน แหล่งที่อ่าน การสนับสนุนการอ่าน และปัญหาการอ่านของนักเรียน จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.491	2.245	6.712**	.001
	ภายในกลุ่ม	587	196.371	.335		
	รวม	589	200.862			
แหล่งที่อ่าน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.651	2.326	5.376**	.005
	ภายในกลุ่ม	587	253.933	.433		
	รวม	589	258.585			
การสนับสนุนการอ่าน ด้านผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	2	28.604	14.302	27.923**	.000
	ภายในกลุ่ม	587	300.666	.512		
	รวม	589	329.270			
ด้านอาจารย์ผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	.725	.362	.817	.442
	ภายในกลุ่ม	587	260.266	.443		
	รวม	589	260.991			
ด้านห้องสมุดโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	.786	.393	1.285	.277
	ภายในกลุ่ม	587	179.491	.306		
	รวม	589	180.277			
รวมการสนับสนุนการอ่าน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.738	2.369	8.697**	.000
	ภายในกลุ่ม	587	159.889	.272		
	รวม	589	164.627			
ปัญหาการอ่าน ด้านตัวนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.207	1.103	2.205	.111
	ภายในกลุ่ม	587	293.773	.500		
	รวม	589	295.980			

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	2	4.629	2.314	3.595*	.028
	ภายในกลุ่ม	587	377.908	.644		
	รวม	589	382.537			
ด้านอาจารย์ผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม		4.847	2.424	3.950*	.020
	ภายในกลุ่ม		360.177	.614		
	รวม		365.024			
ด้านห้องสมุดโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม		2.844	1.422	2.055	.129
	ภายในกลุ่ม		406.164	.692		
	รวม		409.008			
รวมปัญหาการอ่าน	ระหว่างกลุ่ม		3.201	1.600	4.418*	.012
	ภายในกลุ่ม		212.646	.362		
	รวม		215.847			

จากตาราง 13 แสดงว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน นักเรียนชอบอ่านประเภทสิ่งพิมพ์ แหล่งที่อ่าน และการสนับสนุนการอ่านจากผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัญหาการอ่านจากผู้ปกครอง และจากอาจารย์ผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่านักเรียนที่ผู้ปกครอง มีระดับการศึกษาใด นักเรียนชอบอ่านประเภทสิ่งพิมพ์ แหล่ง ที่อ่าน การสนับสนุนการอ่านจากผู้ปกครอง ปัญหาการอ่านจากผู้ปกครอง และจากอาจารย์ผู้สอน แตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD ปรากฏผล ดังตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน แหล่งที่อ่าน การสนับสนุนการอ่าน
ของผู้ปกครอง ปัญหาการอ่าน จากผู้ปกครอง และจากอาจารย์ผู้สอน ของนักเรียน จำแนกตามระดับ
การศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน เปรียบเทียบรายคู่

รายการ		$\bar{X}$	ประถม	อุดม	มัธยม/อาชีวะ
			3.23	3.40	3.41
ประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน	ประถม	3.23	-	.17*	.18*
	อุดม	3.40		-	.01
	มัธยม/อาชีวะ	3.41			-
รายการ		$\bar{X}$	ประถม	มัธยม/อาชีวะ	อุดม
			3.11	3.29	3.30
แหล่งที่อ่าน	ประถม	3.11	-	.18*	.19*
	มัธยม/อาชีวะ	3.29		-	.01
	อุดม	3.30			-
รายการ		$\bar{X}$	ประถม	มัธยม/อาชีวะ	อุดม
			3.19	3.54	3.74
การสนับสนุนการอ่าน ด้านผู้ปกครอง	ประถม	3.19	-	.35*	.55*
	มัธยม/อาชีวะ	3.54		-	.20*
	อุดม	3.74			-
รายการ		$\bar{X}$	ประถม	มัธยม/อาชีวะ	อุดม
			3.61	3.76	3.82
รวมการสนับสนุนการ อ่าน	ประถม	3.61	-	.15*	.21*
	มัธยม/อาชีวะ	3.76		-	.05
	อุดม	3.82			-
รายการ		$\bar{X}$	มัธยม/อาชีวะ	อุดม	ประถม
			2.22	2.25	2.42
ปัญหาการอ่าน ด้านผู้ปกครอง	มัธยม/อาชีวะ	2.22	-	.03	.19*
	อุดม	2.25		-	.16
	ประถม	2.42			-

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการ		$\bar{X}$	มัธยม/อาชีวะ	อุดม	ประณม
			1.77	1.78	1.96
ปัญหาการอ่าน ด้านอาจารย์ผู้สอน	มัธยม/อาชีวะ	1.77	-	.01	.19*
	อุดม	1.78		-	.18*
	ประณม	1.96			-
รายการ		$\bar{X}$	มัธยม/อาชีวะ	อุดม	ประณม
			2.21	2.26	2.37
รวมปัญหาการอ่าน	มัธยม/อาชีวะ	2.21	-	.05	.16*
	อุดม	2.26		-	.11
	ประณม	2.37			-

จากตาราง 14 แสดงว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา / อาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา ชอบอ่านประเภทสิ่งพิมพ์ และแหล่งที่อ่าน มากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับประถมศึกษา

นักเรียนที่ผู้ปกครอง มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา มัธยมศึกษา / อาชีวศึกษา ผู้ปกครองจะให้การสนับสนุนการอ่านมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับประถมศึกษา

นักเรียนที่ผู้ปกครอง มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีปัญหาการอ่านจากผู้ปกครองมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา / อาชีวศึกษา และนักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีปัญหาการอ่านจากอาจารย์ผู้สอนมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา / อาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะให้ห้องสมุดโรงเรียนดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

- 6.1 ให้มีหนังสือใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น (62 คน)
- 6.2 ขยายเวลาเปิดบริการห้องสมุด (13 คน)
- 6.3 ให้มีหนังสือการ์ตูนเพิ่มขึ้น (12 คน)
- 6.4 จัดโครงการส่งเสริมการอ่าน (9 คน)
- 6.5 ให้มีหนังสือประวัติศาสตร์เพิ่มขึ้น (9 คน)

- 6.6 ให้มีหนังสือความรู้ทั่วไปเพิ่มขึ้น (7 คน)
- 6.7 จัดกิจกรรมห้องสมุดเพิ่มขึ้น (6 คน)
- 6.8 จัดให้มีห้องสมุดเคลื่อนที่ (6 คน)
- 6.9 จัดเรียงหนังสือบนชั้นให้เรียบร้อย (5 คน)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนใน กรุงเทพมหานคร การวิจัยมีสาระโดยสรุป ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการสนับสนุนการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาปัญหาการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่าน การสนับสนุนการอ่าน และปัญหาการอ่าน ตามตัวแปรเพศของนักเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 435 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนที่สุ่มแบบหลายขั้นตอนมาจากประชากรในข้อ 1 จำนวน 590 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ มี 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ประกอบด้วย เพศของนักเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน ประกอบด้วยพฤติกรรมทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน ประเภทของสิ่งพิมพ์ที่อ่าน และแหล่งที่อ่าน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการสนับสนุนการอ่าน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปัญหาการอ่านของนักเรียน

ตอนที่ 5 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ได้นำแบบสอบถามไปแจกให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม โรงเรียนละ 30 ชุด จำนวน 20 โรงเรียน ระหว่างวันที่ 15 – 31 มกราคม 2550

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ตรวจสอบแบบสอบถามที่รับคืนมา 600 ฉบับ พบว่าเป็นฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 590 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.33 นำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า

- 1.1 กลุ่มตัวอย่างนักเรียน จำนวน 590 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 60.17 และเพศชาย ร้อยละ 39.83
- 1.2 ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 44.58 รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 25.42
- 1.3 ผู้ปกครองของนักเรียนมีวุฒิการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา / อาชีวศึกษา ร้อยละ 37.63 ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 36.78 และระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 25.59

2. พฤติกรรมการอ่านของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า

- 2.1 พฤติกรรมทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน
 - 2.1.1 นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 44.24 อ่านสัปดาห์ละ 2 – 3 วัน รองลงมา ร้อยละ 22.37 อ่านประจำทุกวัน และร้อยละ 17.29 อ่านสัปดาห์ละ 4 – 6 วัน
 - 2.1.2 นักเรียนร้อยละ 38.47 ใช้เวลาอ่านแต่ละครั้งนาน 30 นาที และร้อยละ 33.73 ใช้เวลาอ่านนาน 15 นาที
 - 2.1.3 วันที่มาโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 73.60 อ่านตอนเย็นที่บ้าน และร้อยละ 52.20 อ่านตอนพักกลางวัน
 - 2.1.4 วันหยุดนักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 60.17 อ่านตอนกลางวัน และร้อยละ 52.20 อ่านตอนเย็น
- 2.2 ประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน

สิ่งพิมพ์ที่นักเรียนชอบอ่านในระดับมาก ตามลำดับ ได้แก่ หนังสือเรียน หนังสือความรู้ทั่วไป และหนังสือการ์ตูน
- 2.3 แหล่งที่อ่าน

แหล่งที่นักเรียนชอบไปอ่านหนังสือในระดับมาก ตามลำดับ ได้แก่ ที่บ้าน ห้องสมุด โรงเรียน และห้องเรียน

3. การสนับสนุนการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า

- 3.1 ด้านผู้ปกครองให้การสนับสนุนการอ่าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่ผู้ปกครอง สนับสนุนให้นักเรียนอ่านในระดับมาก 3 อันดับแรก เรียงตามลำดับ คือ ผู้ปกครองชอบอ่านหนังสือ แนะนำหนังสือที่น่าสนใจให้ไปหามาอ่าน และพูดหรือแสดงกิริยาชมเชยเมื่อนักเรียนอ่านหนังสือ
- 3.2 ด้านอาจารย์ผู้สอน ให้การสนับสนุนอ่าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อที่อาจารย์ผู้สอนสนับสนุนให้นักเรียนอ่านในระดับมาก 3 อันดับแรก เรียงตามลำดับ คือ แนะนำหนังสืออ่านเพิ่มเติม จากเรื่องที่เรียน เล่าเรื่องเกี่ยวกับหนังสือที่อ่านให้นักเรียนฟัง และชมเชยนักเรียนที่อ่านหนังสือ

3.3 ด้านห้องสมุดโรงเรียน ให้การสนับสนุนการอ่าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่ห้องสมุดสนับสนุนให้นักเรียนอ่านในระดับมาก 3 อันดับแรก เรียงตามลำดับ คือ มีหนังสือที่น่าสนใจหลากหลาย เป็นห้องสมุดที่มีบรรยากาศดี และมีการแนะนำวิธีการใช้ห้องสมุดแก่นักเรียน ส่วนข้อห้องสมุดมีหนังสือพิมพ์มากพอสำหรับนักเรียนนั้น อยู่ในระดับปานกลาง

4. ปัญหาการอ่านของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า

4.1 ปัญหาจากตัวนักเรียน นักเรียนมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่นักเรียนมีปัญหาในระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงตามลำดับ คือ ชอบดูโทรทัศน์มากกว่า มีการบ้านมาก และชอบเล่นเกมคอมพิวเตอร์ ส่วนข้ออื่นๆมีปัญหาในระดับน้อย

4.2 ปัญหาจากผู้ปกครอง นักเรียนมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย นักเรียนมีปัญหาในระดับปานกลาง การมอบหมายให้ช่วยทำงานบ้าน ส่วนข้ออื่นๆมีปัญหาในระดับน้อย

4.3 ปัญหาจากอาจารย์ผู้สอน นักเรียนมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และนักเรียนมีปัญหาในระดับน้อยทุกข้อ

4.4 ปัญหาจากบริการของห้องสมุดโรงเรียน นักเรียนมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และนักเรียนมีปัญหาในระดับน้อยทุกข้อ

5. เปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านเฉพาะประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน แหล่งที่อ่าน การสนับสนุนการอ่าน และปัญหาการอ่านของนักเรียน จำแนกตามเพศของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า

5.1 นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ชอบอ่านประเภทสิ่งพิมพ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1 ส่วนแหล่งที่นักเรียนชอบไปอ่านนั้น นักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน

5.2 การสนับสนุนการอ่าน โดยรวมนักเรียนหญิงได้รับการสนับสนุนมากกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 3 นักเรียนหญิงได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง และอาจารย์ผู้สอนมากกว่านักเรียนชาย ส่วนด้านห้องสมุดโรงเรียนนั้น นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ได้รับการสนับสนุนไม่แตกต่างกัน

5.3 ปัญหาการอ่าน โดยรวมนักเรียนชายมีปัญหามากกว่านักเรียนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 3 โดยนักเรียนชายมีปัญหาทุกด้านจากตัวนักเรียนเอง ปัญหาจากผู้ปกครอง ปัญหาจากอาจารย์ผู้สอน และปัญหาจากบริการของห้องสมุดโรงเรียน มากกว่านักเรียนหญิง

6. เปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านเฉพาะประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน แหล่งที่อ่าน การสนับสนุนการอ่าน และปัญหาการอ่านของนักเรียน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า

6.1 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน นักเรียนชอบอ่านประเภทสิ่งพิมพ์ และแหล่งที่อ่าน ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 4

6.2 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน ได้รับการสนับสนุนการอ่านจากผู้ปกครอง และมี ปัญหาการอ่านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 6 ส่วน รายการอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อทดสอบรายคู่ พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ / ทำงานรัฐวิสาหกิจ และ ทำงานบริษัทเอกชน จะได้รับการสนับสนุนการอ่านจากผู้ปกครองมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพ รับจ้าง

นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง มีปัญหาการอ่านจากผู้ปกครองมากกว่านักเรียนที่ ผู้ปกครอง ประกอบอาชีพรับราชการ / ทำงานรัฐวิสาหกิจ และค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว

7. เปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านเฉพาะประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน แหล่งที่อ่าน การสนับสนุนการ อ่าน และปัญหาการอ่าน ของนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ผลวิจัยพบว่า

7.1 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน นักเรียนชอบอ่านประเภทสิ่งพิมพ์ และ แหล่งที่อ่าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 7

7.2 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีการสนับสนุนการอ่านโดยรวม แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 8

7.3 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการอ่านโดยรวม แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 9

เมื่อทดสอบรายคู่ พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา / อาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา ชอบอ่านประเภทสิ่งพิมพ์ และแหล่งที่อ่าน แตกต่างจากนักเรียนที่ผู้ปกครองมี การศึกษาระดับประถมศึกษา

นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีปัญหาการอ่านจากผู้ปกครองมากกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา / อาชีวศึกษา และนักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษา ระดับประถมศึกษา มีปัญหาการอ่านจากอาจารย์ผู้สอนมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับ มัธยมศึกษา / อาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา

8. ข้อเสนอแนะ

นักเรียนเสนอแนะให้ห้องสมุดโรงเรียนดำเนินการมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ให้มีหนังสือ ใหม่ๆเพิ่มขึ้น (62 คน) ขยายเวลาเปิดบริการห้องสมุด (13 คน) และให้มีหนังสือการ์ตูนเพิ่มขึ้น (12 คน)

อภิปรายผล

จากการศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประเด็นน่าสนใจในการอภิปรายดังนี้

1. ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรมวิชาการ (2544 : 123) พบว่าผู้ปกครองนักเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง รองลงมามีอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ปกครองนักเรียนที่มีวุฒิการศึกษา ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา / อาชีวศึกษา ซึ่งเป็นวุฒิการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น ผู้ปกครองนักเรียนจึงไม่มีอาชีพรับราชการ / ทำงานรัฐวิสาหกิจ หรือทำงานบริษัทเอกชน ซึ่งส่วนมากต้องการบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ส่วนผู้ปกครองนักเรียนที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา และอาชีพรับราชการ / ทำงานรัฐวิสาหกิจ หรือทำงานบริษัทเอกชนนั้น นิยมให้นักเรียนไปเรียนโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ หรือโรงเรียนเอกชนที่มีชื่อเสียงมากกว่าโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2. พฤติกรรมทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน

2.1 นักเรียนส่วนใหญ่อ่านสัปดาห์ละ 2 – 3 วัน สอดคล้องกับงานวิจัยของกรมวิชาการ (2544 : 30) พบว่า นักเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่อ่าน 2 – 3 วันต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 43.10 ซึ่งยังถือว่าอ่านหนังสือน้อย เพราะปกตินักเรียนต้องอ่านหนังสือประจำวัน ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้าง และมีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา จึงไม่มีเวลาหรือไม่สนใจ ขาดการเอาใจใส่ และไม่สนับสนุนการอ่านของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของสัทธา ชินสมบุญ (2527 : บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็กของตนน้อยกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพใช้วิชาชีพ เพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียน ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนและบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนต้องเพิ่มบทบาทการสนับสนุนให้นักเรียนอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น

2.2 วันที่มาโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่อ่านหนังสือตอนพักกลางวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของกรมวิชาการ (2544 : 33) พบว่า ช่วงเวลาที่นักเรียนประถมศึกษาใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนมากที่สุด คือ ระหว่างพักกลางวัน ดังนั้น ห้องสมุดโรงเรียนควรจัดบริการและกิจกรรมให้หลากหลายในช่วงเวลาดังกล่าว และควรขยายบริการออกนอกห้องสมุด เช่น ห้องสมุดเคลื่อนที่ไปบริเวณต่างๆ ที่เหมาะสมภายในบริเวณโรงเรียน เป็นต้น

2.3 สิ่งพิมพ์ที่นักเรียนชอบอ่านมาก คือ หนังสือเรียน หนังสือความรู้ทั่วไป และหนังสือการ์ตูน สอดคล้องกับงานวิจัยของสัทธา ชินสมบุญ (2527 : บทคัดย่อ) และกรมวิชาการ (2544 : 123) พบว่า หนังสือที่นักเรียนชอบอ่าน คือ หนังสือเรียน หนังสือการ์ตูน นับว่าเป็นพฤติกรรมที่ดี ห้องสมุดโรงเรียนควรจัดเตรียมหนังสือดังกล่าวให้พร้อม สำหรับหนังสือการ์ตูนนั้น บรรณารักษ์ห้องสมุดและผู้ปกครองต้องพิจารณาเนื้อหาให้เหมาะสมเป็นพิเศษ โดยมีส่วนร่วมในการคัดเลือกเรื่องที่ไม่เป็นพิษเป็นภัย มีคุณธรรมและจริยธรรมให้นักเรียนอ่าน

2.4 แหล่งที่อ่าน ได้แก่ ที่บ้าน ห้องสมุดโรงเรียน และห้องเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรมวิชาการ (2544 : 123) พบว่า สถานที่นักเรียนชอบไปอ่าน คือห้องสมุดโรงเรียน รองลงมาคือบ้าน และห้องเรียน แสดงว่านักเรียนใช้แหล่งที่ไปอ่านเหมาะสมแล้ว โดยเฉพาะห้องสมุดโรงเรียน และห้องเรียน ต้องสนับสนุนโดยจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้ดี เพื่อให้ นักเรียนไปอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น

3. การสนับสนุนการอ่าน

3.1 ด้านผู้ปกครอง ให้การสนับสนุนการอ่านโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ งานวิจัยของดวงพร พวงเพชร (2541 : บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้รับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง และมีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา ทำให้ไม่มีเวลาเอาใจใส่ต่อการศึกษานักเรียน และไม่เห็นความสำคัญของการอ่านเท่าที่ควร จึงขาดการสนับสนุนให้นักเรียนอ่าน หรือให้การสนับสนุนไม่มาก

3.2 ด้านอาจารย์ผู้สอน ให้การสนับสนุนการอ่านโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ งานวิจัยของกรมวิชาการ (2544 : 125) พบว่า อาจารย์ผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา มอบหมายให้นักเรียน ไปอ่านหรือนำหนังสือจากห้องสมุดมาให้ นักเรียนค้นคว้าเป็นประจำ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่อาจารย์ ผู้สอนจัดประจำ คือ การเล่าเรื่องหนังสือ รองลงมาคือการแนะนำการอ่าน รวมทั้งการเล่านิทาน แสดงว่า อาจารย์ผู้สอนได้ทำหน้าที่ดีแล้ว แต่ควรหาวิธีอื่นๆสนับสนุนให้นักเรียนอ่านเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ นักเรียนรักการอ่านและขยันอ่านมากขึ้น

3.4 ด้านห้องสมุดโรงเรียน ให้การสนับสนุนการอ่านหนังสือโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของกรมวิชาการ (2544 : 16) พบว่า ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่จะ เปิดบริการตลอดวัน กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่จัดมากที่สุด โดยจัดสัปดาห์ละครั้ง ได้แก่ การแนะนำ การอ่าน จัด 2 สัปดาห์ต่อครั้ง ได้แก่ การแนะนำหนังสือ และการจัดป้ายนิเทศ เป็นต้น แสดงว่า ห้องสมุดโรงเรียนได้พยายามจัดบริการต่างๆที่สนับสนุนให้นักเรียนอ่านเป็นอย่างดีแล้ว สมควร ดำเนินการให้สม่ำเสมอต่อไป

4. ปัญหาการอ่านของนักเรียน

4.1 ปัญหาจากตัวนักเรียน นักเรียนมีปัญหา ชอบดูโทรทัศน์มากกว่า มีการบ้านมาก และชอบเล่นเกมคอมพิวเตอร์ ปัญหาทั้งสามข้อดังกล่าว เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนทั่วไปเกือบทุกคนในปัจจุบัน นอกจากนี้งานวิจัยของกรมวิชาการ (2544 : 33) พบว่า ปัญหาการอ่านของนักเรียน ประถมศึกษา คือ มีการบ้านมาก หาหนังสือที่ดูใจไม่ได้ และอ่านหนังสือไม่เข้าใจ จึงต้องเป็นภาระหน้าที่ของผู้ปกครอง อาจารย์ผู้สอน ครูบรรณารักษ์ จะต้องช่วยกันแนะนำกำชับนักเรียน เรื่องการจัดแบ่งเวลาอ่านหนังสือ การแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ การแนะนำการอ่าน และกระทำกิจกรรมอื่นๆให้เหมาะสม

4.2 ปัญหาจากผู้ปกครอง นักเรียนมีปัญหาการมอบหมายให้ช่วยทำงานบ้าน เป็นเพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ไม่มีเวลาว่าง จึงต้องให้นักเรียนช่วยแบ่งเบาภาระทำงานบ้านบ้าง ซึ่งนักเรียนก็มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของกรมวิชาการ (2544 : 33) พบว่า ปัญหาการอ่านของนักเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่นักเรียนต้องช่วยทำงานบ้าน (ร้อยละ 27.70)

4.3 ปัญหาจากอาจารย์ผู้สอน นักเรียนมีปัญหาในระดับน้อย แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนได้พยายามสนับสนุนให้นักเรียนอ่านหนังสือดีแล้ว

4.4 ปัญหาจากบริการห้องสมุดโรงเรียน นักเรียนมีปัญหาในระดับน้อย แสดงว่าห้องสมุดโรงเรียนได้จัดบริการต่างๆที่สนับสนุนการอ่านของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

5. เปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านเฉพาะประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน แหล่งที่อ่าน การสนับสนุนการอ่าน และปัญหาการอ่าน ของนักเรียน จำแนกตามเพศของนักเรียน

5.1 นักเรียนชายและหญิง ชอบอ่านประเภทสิ่งพิมพ์แตกต่างกัน โดยนักเรียนหญิงชอบอ่านหนังสือเรียน หนังสือพิมพ์ และวารสารหรือนิตยสารมากกว่านักเรียนชาย ในขณะที่นักเรียนชายชอบอ่านหนังสือการ์ตูนมากกว่านักเรียนหญิง ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนชายและหญิงในวัยนี้มีความสนใจแตกต่างกัน

5.2 นักเรียนหญิง ได้รับการสนับสนุนอ่านจากผู้ปกครอง และอาจารย์ผู้สอนมากกว่านักเรียนชาย สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงพร พวงเพชร (2541 : บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนหญิงได้รับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวโดยรวมสูงกว่านักเรียนชาย ทั้งนี้เป็นเพราะโดยธรรมชาติแล้วนักเรียนหญิงจะมีความใกล้ชิดกับผู้ปกครองและอาจารย์ผู้สอนมากกว่านักเรียนชาย จึงทำให้มีโอกาสได้รับการสนับสนุนการอ่านมากกว่า

5.3 นักเรียนชายมีปัญหาการอ่านหนังสือทุกด้าน คือ จากตัวนักเรียนเอง จากผู้ปกครอง และจากอาจารย์ผู้สอน มากกว่านักเรียนหญิง ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนหญิงมีนิสัยรักการอ่านมากกว่านักเรียนชาย และนักเรียนหญิงได้รับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวสูงกว่านักเรียนชาย (ดวงพร พวงเพชร. 2541 : บทคัดย่อ) จึงทำให้นักเรียนชายมีปัญหาการอ่านมากกว่านักเรียนหญิง

6. เปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านเฉพาะประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน แหล่งที่อ่าน การสนับสนุนการอ่าน และปัญหาการอ่านของนักเรียน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

6.1 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ / ทำงานรัฐวิสาหกิจ และทำงานบริษัทเอกชน จะได้รับการสนับสนุนการอ่านจากผู้ปกครองมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ และทำงานบริษัทเอกชน ปกติมีรายได้ดี และแน่นอนกว่าอาชีพรับจ้าง มีกำลังทรัพย์เพียงพอที่จะซื้อหนังสือให้นักเรียนอ่านได้ (สฤณี เกรียงชัยพร. 2548 : 64) อีกทั้งมีการศึกษาสูง และมีเวลาว่างที่จะเอาใจใส่ในเรื่องของการอ่าน และการการสนับสนุนการอ่านของนักเรียนมากกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง

6.2 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง มีปัญหาการอ่านจากผู้ปกครอง มากกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ / ทำงานรัฐวิสาหกิจ และค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง ปกติมีรายได้น้อย ไม่แน่นอน ไม่สามารถให้เงินนักเรียนซื้อหนังสือที่ต้องการอ่านได้ เนื่องจากหนังสือที่จำหน่ายในปัจจุบันมีราคาค่อนข้างสูง (สฤณี เกรียงชัยพร. 2548 : 64)

7. เปรียบเทียบประเภทสิ่งพิมพ์ที่อ่าน แหล่งที่อ่าน การสนับสนุนการอ่าน และปัญหาการอ่าน ของนักเรียน จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

7.1 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา / อาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา จะชอบอ่านประเภทสิ่งพิมพ์ และแหล่งที่อ่าน แตกต่างจากนักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับประถมศึกษา ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูง มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ย่อมเห็นความสำคัญของการอ่านและการศึกษา จึงเอาใจใส่และให้การสนับสนุนการอ่าน สามารถเลือกหนังสือที่มีคุณภาพประโยชน์ ได้เหมาะกับเพศ วัย และความสนใจของนักเรียนได้มากกว่าผู้ปกครองที่มีความรู้ต่ำ

7.2 นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีปัญหาการอ่านจากผู้ปกครอง มากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองที่มีการศึกษาในระดับที่สูงกว่า ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อย ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง จึงมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ไม่มีเวลาสอนหรือแนะนำการอ่าน ไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน นักเรียนต้องช่วยทำงานบ้าน และไม่ซื้อหนังสือให้อ่าน

8. นักเรียนเสนอแนะให้ห้องสมุดโรงเรียนดำเนินการมากที่สุด คือให้มีหนังสือใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ดังนั้น บรรณารักษ์ต้องพยายามหาวิธีการจัดหาหนังสือใหม่ๆ ที่ทันสมัย น่าสนใจ หลากหลาย และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน เข้าห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะเป็นการกระตุ้น และส่งเสริมการอ่านของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อผู้ปกครอง

ผู้ปกครองของนักเรียนมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนเป็นอย่างมาก ดังนั้น ผู้ปกครองจะต้องจัดสรรเวลา และเอาใจใส่ให้การสนับสนุนการอ่านหนังสือของนักเรียนด้วยวิธีการต่างๆ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เช่น แนะนำหนังสือที่น่าสนใจ ชมเชยเมื่อนักเรียนอ่านหนังสือ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะต่ออาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้สอน ในการเรียนการสอนทุกครั้ง อาจารย์ผู้สอนควรรหาโอกาสสอดแทรก กระตุ้น แนะนำ และสนับสนุนให้นักเรียนอ่านหนังสืออยู่เสมอ เพื่อให้ นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน

3. ข้อเสนอแนะต่อห้องสมุดโรงเรียน

ห้องสมุดโรงเรียน ควรจัดเตรียมสื่อสารสนเทศที่มีหลากหลายใหม่ๆ ทันสมัย มีเนื้อหา

สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของนักเรียน จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่สะอาด สวยงาม หากสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยดำเนินงานได้ก็จะทำให้เป็นห้องสมุดยุคใหม่ที่ทันสมัย และมีชีวิตชีวา ครูบรรณารักษ์จะต้องจัดบริการและกิจกรรมต่างๆที่หลากหลาย และให้บริการเชิงรุก ถึงตัวนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น

4. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง และให้การสนับสนุนการอ่านในระดับปานกลาง จึงเห็นควรมีการศึกษารูปแบบการสนับสนุนการอ่านที่เหมาะสมของผู้ปกครองนักเรียน ระดับประถมศึกษา

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2539). การณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ.
- , (2544). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการอ่านของนักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริม
การอ่านในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- จิตรธาดา ไมตรีจิตต์. (2549). การศึกษานิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (วิชาการวัดผลการศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ. (2540). ภาษาไทยกับการสื่อสาร. นครปฐม : คณะอักษรศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ฉวีวรรณ อุหาภินันท์. (2545). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ : บุรพาสาน.
- เจกียว หันธุ์สีดา และคนอื่นๆ. (2542). โครงการวิจัยและพัฒนาผู้อ่านรุ่นเยาว์โรงเรียนประถมศึกษา
ในชนบท. กรุงเทพฯ : สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงพร พวงเพชร. (2541). การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวของนักเรียนระดับประถมศึกษา
ปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินท์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และ
สารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ถาวร นุบผาวงษ์. (2546). ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดสระบุรี. ปรินญาณินท์ กศ.ม. (การวิจัยและ
สถิติทางการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทวีศักดิ์ เดชาเลิศ. (2528). องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ในสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิจัยการศึกษา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวกรณ์ ชังบุคคา. (2548). ปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียน
ประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ชลบุรี :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บันลือ พุกกะวัน. (2534). ยุทธศาสตร์การสอนตามแนวหลักสูตรใหม่. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญตา นันทะกุล. (2548). ปัจจัยทางจิตวิทยาสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ปรินญาณินท์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- บุปผา เมฆศรีทองคำ. (2542, พฤศจิกายน). ความสนใจของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร
ในการอ่านข่าวสารความรู้ด้านภาษาไทยจากหนังสือพิมพ์ในปริมณฑลวัฒนธรรมไทย.
วารสารวิชาการ : (5/2 – 6/1). 45 – 53.
- ปราณี รัตนัง. (2541). ตัวแปรคัดสรรที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
ที่ 1 ในจังหวัดเชียงราย. ปรินญาณพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (2546). กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2546). การส่งเสริมการอ่าน. ชลบุรี : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มานิต บุญประเสริฐ. (2536). ยุทธวิธีพัฒนาการอ่าน. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- วัฒนะ บุญจับ. (2541). ศาสตร์แห่งการใช้ภาษา. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.
- ศรีรัตน์ เจิงกลิ่นจันทร์. (2536). การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ศิริอร อินทร์ตลาดชุม. (2545, พฤศจิกายน). การสร้างนิสัยรักการอ่าน. วารสารวิชาการ. 5(11) :
11 – 13.
- สฤณี เกรียงชัยพร. (2548). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนนาคनावออุปถัมภ์ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมจิตร เฉลิมสุวิวัฒนาการ. (2530). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับและไม่ได้รับบริการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด. ปรินญาณพนธ์
กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2526). การปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัททยา ชินสมบุญ. (2528). อิทธิพลของสภาพครอบครัวที่มีต่อการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนสายน้ำทิพย์. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สารีย์ เจริญจิต. (2546). การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน จับใจความสำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอประสาท จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดและ
ประเมินผลการศึกษา) ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2548). สรุปผลการวิจัยการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2546.
สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2548. จาก [http://service.nso.90.th/nso data /02/ read 46. html/](http://service.nso.90.th/nso%20data/02/read%2046.htm/)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2548). **สรุปผลการสำรวจพฤติกรรมการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ.**

2548. (เอกสารสำหรับสื่อมวลชน). กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2540). **หลักและวิธีอ่านภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

เสริมศรี หอทิมาวกุล. (2539). **เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มทักษะ 1 ภาษาไทย**

หน่วยที่ 1 - 8. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Blair, Timothy R.;Tuner, Edward C. and Schaudt, Barbara, A.. (1992). **A Practicum Approach to Elemental Reading**. New York : Harcourt Brace Java Nouch College Publishers.

Leu, Donald J. and Kiner, Charles K. (1995). **Effective Reading Instruction, K – 8**. 3rd ed.

New Jersey : Prentice – Hall.

Smith, Richard J. and Johnson, Dale D. (1976). **Teaching Children to Read**. MA : Addison – Wesley.

ที่ ศธ 0519.6.03/พิเศษ

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

มกราคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถามการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสวัสดิวิทยา

ด้วย ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จะทำการวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้งานวิจัยมีคุณภาพ จึงขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถามการวิจัยจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 40 คน ใช้เวลาประมาณ 20 นาที

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์)

หัวหน้าโครงการวิจัยฯ

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ฯ

โทร. ๐ ๒๖๖๔ ๑๐๐๐ ต่อ ๖๓๐๓

โทรสาร. ๐ ๒๖๕๔ ๑๔๖๔

ที่ ศธ 0519.6.03/พิเศษ

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

มกราคม 2550

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ผลการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย

เนื่องด้วย ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการวิจัย เรื่อง "พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร" ในการนี้คณะผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน ตอบแบบสอบถาม พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ 2550

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตเผยแพร่ ได้โปรดพิจารณาให้คณะผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์)

หัวหน้าโครงการวิจัย

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

โทร. ๐ ๒๖๖๔ ๑๐๐๐ ต่อ ๖๓๐๓

โทรสาร. ๐ ๒๖๕๘ ๑๘๒๘

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	สำนักงานเขต
1. ไทชนิคมสกลนคร	บางเขน
2. บางขุนเทียนศึกษา	บางขุนเทียน
3. บางชัน	คลองสามวา
4. ปทุมวัน	ปทุมวัน
5. ประชานิเวศน์	จตุจักร
6. ประชาราษฎร์บำเพ็ญ	ห้วยขวาง
7. มินบุรี	มีนบุรี
8. เข้มจาควิชานุสรณ์	บึงกุ่ม
9. ฤทธิยะวรรณาลัย	สายไหม
10. วัดดอกไม้	ยานนาวา
11. วัดนิมมานรดี	ภาษีเจริญ
12. วัดบางประทุนนอก	จอมทอง
13. วัดปรณาวาส	ทวีวัฒนา
14. วัดมกุฏกษัตริยาราม	พระนคร
15. วัดสร้อยทอง	บางซื่อ
16. วัดศาลาแดง	บางแค
17. วัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ์)	หนองจอก
18. ศูนย์รวมน้ำใจ	คลองเตย
19. สวัสดิ์วิทยา	วัฒนา
20. สามเสนนอก	ดินแดง

แบบสอบถามการวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือเติมคำ ให้ตรงกับความเป็นจริงของตัวนักเรียน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อาชีพของผู้ปกครอง

☐ รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ

☐ พนักงานบริษัทเอกชน

☐ ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว

☐ รับจ้าง

☐ อื่นๆ โปรดระบุ

3. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

☐ ระดับประถมศึกษา ☐ ระดับมัธยมศึกษา / อาชีวศึกษา

☐ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการอ่านหนังสือของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. นักเรียนอ่านหนังสือบ่อยเพียงใด

☐ อ่านเป็นประจำทุกวัน ☐ อ่านสัปดาห์ละ 4 – 6 วัน

☐ อ่านสัปดาห์ละ 2 – 3 วัน ☐ อ่านสัปดาห์ละ 1 วัน

2. นักเรียนใช้เวลาอ่านหนังสือแต่ละครั้งโดยเฉลี่ยนานเท่าใด

☐ น้อยกว่า 15 นาที ☐ 15 นาที ☐ 30 นาที ☐ 1 ชั่วโมง

3. วันที่มาโรงเรียน นักเรียนจะใช้เวลาใดอ่านหนังสือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ตอนเช้าก่อนมาโรงเรียน ☐ ตอนเช้าก่อนมาถึงโรงเรียน

☐ ตอนพักกลางวัน ☐ ตอนเย็นที่โรงเรียน ☐ ตอนเย็นที่บ้าน

4. วันหยุด นักเรียนจะใช้เวลาใดอ่านหนังสือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ตอนเช้า ☐ ตอนกลางวัน ☐ ตอนเย็น ☐ ตอนกลางคืน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางท้ายข้อความแต่ละข้อตรงกับความเป็นจริง

5. นักเรียนชอบอ่านหนังสือพิมพ์ประเภทต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ประเภทสิ่งพิมพ์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.1 หนังสือเรียน					
5.2 หนังสือความรู้ทั่วไป					
5.3 หนังสืออ่านเล่น					
5.4 หนังสือการ์ตูน					
5.5 หนังสือพิมพ์					
5.6 วารสารหรือนิตยสาร					
5.7 อื่นๆ (โปรดระบุ)					

6. นักเรียนชอบอ่านหนังสือที่แหล่งต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

แหล่งที่อ่าน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6.1 ห้องสมุดโรงเรียน					
6.2 ห้องเรียน					
6.3 ภายในบริเวณโรงเรียน					
6.4 บ้าน					
6.5 บ้านเพื่อน					
6.6 ร้านจำหน่ายหนังสือ					
6.7 อ่านจากอินเทอร์เน็ต					
6.8 อื่นๆ (โปรดระบุ)					

ตอนที่ 3 การสนับสนุนการอ่านของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตารางท้ายข้อความแต่ละข้อให้ตรงกับความเป็นจริง

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านผู้ปกครอง ผู้ปกครองของนักเรียน					
1. ผู้ปกครองชอบอ่านหนังสือ					
2. พูดหรือแสดงกิริยาชมเชยเมื่อเห็นนักเรียนอ่านหนังสือ					
3. เคยให้หนังสือเป็นของขวัญหรือรางวัล					
4. แนะนำหนังสือที่น่าสนใจให้ไปหามาอ่าน					
5. จัดหาหรือซื้อหนังสือมาให้อ่าน					
6. เคยพานักเรียนไปซื้อหนังสือที่ร้าน					
7. อนุญาตให้นักเรียนไปเลือกซื้อหนังสือได้เอง					
8. สนับสนุนให้นักเรียนยืมหนังสือจากห้องสมุด					
9. นำเรื่องที่อ่านมาเล่าให้นักเรียนฟัง					
10. ให้นักเรียนเล่าเรื่องที่อ่านให้ฟัง					
11. อื่นๆ (โปรดระบุ)					
ด้านอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ของนักเรียน					
1. แนะนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากเรื่องที่เรียน					
2. เล่าเรื่องเกี่ยวกับหนังสือที่อ่านมาให้นักเรียนฟัง					
3. นำนักเรียนไปค้นคว้าในห้องสมุด					
4. ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดแล้วทำรายงานส่ง					
5. ชมเชยนักเรียนที่ขยันอ่านหนังสือ					
6. มอบหมายให้นักเรียนไปอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อนเข้าชั้นเรียน					
7. อื่นๆ (โปรดระบุ)					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านห้องสมุดโรงเรียน					
ห้องสมุดของโรงเรียน					
1. มีหนังสือที่อาจารย์สั่งหรือแนะนำให้อ่าน					
2. มีหนังสืออ่านประกอบการเรียนวิชาต่างๆ					
3. มีประกาศรายชื่อนักอ่านหนังสือใหม่					
4. แนะนำเรื่องราวสั้นๆเกี่ยวกับหนังสือใหม่					
5. มีหนังสือที่น่าสนใจหลากหลาย					
6. มีวารสาร หรือนิตยสาร มากพอสำหรับนักเรียน					
7. มีหนังสือพิมพ์มากพอสำหรับนักเรียน					
8. มีบริการตอบคำถามเมื่อนักเรียนมีปัญหาหรือข้อสงสัย					
9. มีการแนะนำวิธีการใช้ห้องสมุดแก่นักเรียน					
10. มีการจัดแนะแนวการอ่าน เช่น หนังสือเล่มใดเหมาะแก่นักเรียนชั้นใด					
11. มีกิจกรรมการประกวดเล่านิทาน					
12. มีกิจกรรมหาปัญหาจากหนังสือ					
13. มีกิจกรรมประกวดขอลูกอ่าน					
14. มีกิจกรรมการเล่าเรื่องจากหนังสือ					
15. มีกิจกรรมการจัดห้องสมุดเคลื่อนที่					
16. ห้องสมุดมีบรรยากาศดี เช่น อากาศเย็นสบายตกแต่งสวยงาม					
17. บรรณารักษ์มีความเป็นกันเองกับนักเรียน					
18. อื่นๆ (โปรดระบุ)					

ตอนที่ 4 แบบสอบถาม ด้านปัญหาการอ่านหนังสือของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางท้ายข้อความแต่ละข้อให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการปัญหา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ปัญหาจากตัวนักเรียน นักเรียน					
1. ไม่มีหนังสือที่ต้องการอ่าน					
2. ไม่ชอบอ่านหนังสือ					
3. อ่านหนังสือช้าหรืออ่านไม่คล่อง					
4. มีการบ้านมาก					
5. ชอบดูโทรทัศน์มากกว่า					
6. ชอบฟังวิทยุมากกว่า					
7. ชอบเล่นเกมคอมพิวเตอร์					
8. อื่นๆ (โปรดระบุ)					
ปัญหาจากผู้ปกครอง ผู้ปกครองของนักเรียน					
1. ไม่สอนให้อ่านหนังสือ					
2. ไม่แนะนำให้อ่านหนังสือ					
3. ไม่ซื้อหนังสือให้อ่าน นอกจากหนังสือเรียน					
4. ไม่อนุญาตให้อ่านหนังสืออื่นๆนอกจากหนังสือเรียน					
5. ต้องช่วยทำงานบ้าน					
6. อื่นๆ (โปรดระบุ)					
ปัญหาจากอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ของนักเรียน					
1. ไม่แนะนำหนังสือให้อ่าน					
2. ไม่กำหนดเรื่องให้อ่าน					
3. ไม่มอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง					
4. ไม่จัดเวลาให้นักเรียนไปอ่านหนังสือในห้องสมุด					
5. ไม่แนะนำประโยชน์ของการอ่านหนังสือ					
6. อื่นๆ (โปรดระบุ)					

รายการปัญหา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ปัญหาจากบริการของห้องสมุดโรงเรียน					
1. เวลาเปิดบริการของห้องสมุดไม่เหมาะสม					
2. ไม่มีสิ่งพิมพ์ที่ตรงกับความต้องการ					
3. มีสิ่งพิมพ์ไม่เพียงพอ					
4. มีสิ่งพิมพ์ที่เก่าล้าสมัย					
5. มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านน้อย					
6. อื่นๆ (โปรดระบุ)					

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดเขียนตอบสั้นๆพอเข้าใจ ถ้านักเรียนมีข้อคิดเพิ่มเติม หรือข้อเสนอแนะอื่นๆของนักเรียนเกี่ยวกับการอ่านหนังสือ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณนักเรียนที่ได้สละเวลาให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการตอบแบบสอบถาม อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

ประวัติคณะผู้วิจัย

1. ชื่อ นายธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์
คุณวุฒิ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์)
ตำแหน่งทางวิชาการ รองศาสตราจารย์
สังกัด ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โทรศัพท์ 02-260-1770-7 ต่อ 6301
2. ชื่อ นายมนัส บุญประกอบ
คุณวุฒิ Ed.D. (หลักสูตรและการสอน : อุดมศึกษา)
ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ ดร.
สังกัด สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โทรศัพท์ 02-258-4482 ต่อ 7826
3. ชื่อ นางสาวรัตนพร สงวนประสาทร
คุณวุฒิ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์)
ตำแหน่ง บรรณารักษ์ชำนาญการ 8
สังกัด สำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โทรศัพท์ 02-258-4002-3 ต่อ 5381
4. ชื่อ นางพิมพ์ภรณ์ บุญประเสริฐ
คุณวุฒิ ศศ.ม. (ภาษาไทย)
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สังกัด ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โทรศัพท์ 02-260-1770-7 ต่อ 6269